

13.02.2018

Kokousaika 13.02.2018 16:15 - 21:09, keskeytetty 19:23 - 19:34

Kokouspaikka Kallion virastotalo Toinen linja 4 A, nh. 1

Läsnä

Jäsenet

Vesikansa, Sanna puheenjohtaja
Toijonen, Karita varapuheenjohtaja
Aro, Katju läsnä: 28-43 §, klo 16:19 - 21:09
Bergholm, Tapio
Bergman, Leo
Ehrnrooth, Cecilia
Etholen, Saku
Muurinen, Seija
Rantanen, Mari
Sazonov, Daniel läsnä: 28-43 §, klo 16:19 - 21:09
Tuure, Tuomas läsnä: 27-32 §, klo 16:15 - 20:38
Hyvärinen, Maritta varajäsen
Tuominen, Hannu varajäsen

Muut

Jolkkonen, Juha sosiaali- ja terveystoimialan toimia-
lajohtaja
poissa: 43§
Mäki, Tiina hallintojohtaja
Turpeinen, Leena terveys- ja päihdepalvelujen johtaja
Haapala, Maija lakimies
Meripaasi, Seija sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalve-
lujen johtaja
Sulavuori, Maarit va. perhe- ja sosiaalipalvelujen joh-
taja
Korhonen, Soili erityissuunnittelija
Juutilainen-Saari, Jaana viestintäpäällikkö
Eronen, Minna ostopalvelupäällikkö
läsnä: 29 §, klo 16:49 - 19:23
Harno, Jukka hankintalakimies
läsnä: 29 §, klo 16:49 - 19:23 sekä
31 §, klo 19:34 - 19:56
Luhtasela, Leena vs. nuorten palvelujen ja aikuissosi-
aalityön johtaja
läsnä: 31 §, klo 19:34 - 19:56

13.02.2018

	Riihivaara, Tuomas	vastaava hankinta-asiantuntija läsnä: 29 §, klo 16:49 - 19:23 sekä 31 §, klo 19:34 - 19:56
	Tuominen, Sari	idän aikuissosiaalityön päällikkö läsnä: 32 §, klo 19:56 - 20:42
Puheenjohtaja		
	Sanna Vesikansa	apulaispormestari 27-43 §
Esittelijät		
	Juha Jolkkonen	sosiaali- ja terveystoimialan toimia- lajohtaja 27-42 §
	Tiina Mäki	vs. sosiaali- ja terveystoimialan toi- mialajohtaja 43 §
Pöytäkirjanpitäjä		
	Soili Korhonen	erityissuunnittelija 27-43 §

13.02.2018

---

§	Asia	
27	Asia/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
28	Asia/2	Ilmoitusasiat
29	Asia/3	Kehitysvammaisten ja autismin kirjon henkilöiden asumispalvelujen hankinta
30	Asia/4	Kehitysvammaisten ja autismin kirjon henkilöiden työ- ja päivätoiminnan hankinta
31	Asia/5	Kuntouttavan työtoiminnan hankinta
32	Asia/6	Esitys kaupunginhallitukselle vuodelta 2017 käyttämättä jääneiden kaupunginhallituksen käyttövarojen kohdentamisesta nuorten syrjäytymistä ehkäiseviin toimenpiteisiin
33	Asia/7	Selvitys sosiaali- ja terveystoimen vuoden 2017 toteutumatta jääneistä sitovista tavoitteista
34	Asia/8	Sosiaali- ja terveystoimen asiakkailta perittävien maksujen tarkistaminen 1.1.2018 alkaen sekä maksujen tarkistusoikeuden delegoinnista päättäminen
35	Asia/9	Oikaisuvaatimus omaishoidon tuen myöntämisperusteita ja hoitopalkkioita koskevaan päätökseen
36	Asia/10	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle lastensuojelun sosiaalityön asiakasmitoitusta koskevasta valtuustoaloitteesta
37	Asia/11	Ulkopaikkakuntalaiselta perittävästä terveyskeskusmaksusta luopuminen
38	Asia/12	Päätöksentekijän määrääminen työntekijän tai viranhaltijan vahingonkorvausvelvollisuudesta vapauttamista koskevissa asioissa
39	Asia/13	Päätöksentekijän määrääminen terveydenhuollon saatavien suorittamisesta vapauttamista koskevissa asioissa
40	Asia/14	Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 25 k.)
41	Asia/15	Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 25 k.)
42	Asia/16	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
43	Asia/17	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

§ 27

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi. Samalla sosiaali- ja terveyslautakunta päätti valita pöytäkirjantarkastajaksi jäsen Leo Bergmanin ja varatar- kastajaksi jäsen Karita Toijosen.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

13.02.2018

Asia/2

§ 28 Ilmoitusasiat

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti merkitä tiedoksi ilmoitusasiat.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Soili Korhonen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 50517
soili.korhonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Sosiaali- ja terveyslautakunta tiedottaa seuraavat päätökset ja muut tiedotusluonteiset asiat (asiakirjat nähtävänä sosiaali- ja terveyslautakunnan kokouksessa):

Valinnanvapauden pilotointi Uudellamaalla.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

13.02.2018

Asia/3

§ 29

Kehitysvammaisten ja autismin kirjon henkilöiden asumispalvelujen hankinta

HEL 2018-001090 T 02 08 02 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Vastaava hankinta-asiantuntija Tuomas Riihivaara, ostopalvelupäällikkö Minna Eronen ja hankintalakimies Jukka Harno olivat kutsuttuina asiantuntijoina läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä. Heitä kuultiin samassa yhteydessä myös kehitysvammaisten ja autismin kirjon henkilöiden työ- ja päivätoiminnan hankintaa koskevassa asiassa (tämän pöytäkirjan § 30).

Puheenjohtaja Sanna Vesikansa pyysi asian pöydälle.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Tuomas Riihivaara, vastaava hankinta-asiantuntija, puhelin: 310 43217
tuomas.riihivaara(a)hel.fi
Minna Eronen, ostopalvelupäällikkö, puhelin: 310 24859
minna.eronen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää:

A Hyväksyä kehitysvammaisten ja autismin kirjon henkilöiden asumispalvelujen kilpailutuksen periaatteet ja ehdot sekä oikeuttaa sosiaali- ja terveystoimialan tekemään tarjouspyyntöasiakirjoihin tarvittaessa välttämättömiä vähäisiä muutoksia.

B Oikeuttaa perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajan:

- tekemään hankinnasta päätöksen
- päättämään optiokauden käyttöönotosta

- allekirjoittamaan hankintapäätöksen perusteella solmittavat sopimukset
- päättämään sopimusten irtisanomisista ja purkamisista.

Esittelijän perustelut

Vastaava hankinta-asiantuntija Tuomas Riihivaara, ostopalvelupäällikkö Minna Eronen ja hankintalakimies Jukka Harno ovat kutsuttuina asiantuntijoina läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Hankintavaltuuksista päättäminen

Sosiaali- ja terveyslautakunta on 12.12.2017 § 334 päättänyt sosiaali- ja terveystoimialan viranhaltijoiden hankintavaltuuksista siten, että perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajan osalta vahvistettu hankintaraja on 500 000 euroa. Nyt tehtävällä päätöksellä lautakunta oikeuttaa perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajan tekemään hankinnasta päätöksen, jonka laskennallinen arvo on enemmän kuin 500 000 euroa.

Hankinnan kohde

Hankinnan kohteena on asumisen tuki helsinkiläisille kehitysvammaisille ja autismin kirjon henkilöille. Tuen määrä vaihtelee asiakkaan palvelutarpeen mukaan vähäisestä tuesta ympärivuorokautiseen tukeen. Asumisen tuki sisältää asiakkaan kokonaisvaltaisen yksilöllisen avun, tuen, ohjauksen sekä tarvittaessa hoidon ja valvonnan. Tuen sisältö perustuu asiakkaan yksilölliseen asumisen suunnitelmaan. Palvelu voidaan toteuttaa yksittäiseen asuntoon tai ryhmämuotoisesti.

Hankinnan kilpailuttamisen taustaa

Kehitysvammaisten ja autismin kirjon henkilöiden asumispalvelut kuuluvat hankintalain (1397/2016) luvun 12 liitteen E mukaisesti sosiaali- ja terveystoimialan palveluihin, jotka ostopalveluna hankittuina ovat nykyisenkin lainsäädännön velvoittamina lähtökohtaisesti kilpailutettava, ellei aikaisemmassa kilpailutuksessa olemassa olevia asiakaskohtaisia sopimus-suhteita ole määritelty jatkumaan toistaiseksi voimassa olevina varsinaisen hankintasopimuksen päättyessä tai ellei vanhoihin asiakaskohtaisiin sopimuksiin sovelleta hankintalainsäädännössä asetettua poikkeusta kilpailuttamisvelvollisuudesta asiakkaan kannalta merkittävän asiakassuhteen turvaamiseksi. Hankintalainsäädännössä asetetun poikkeuksen soveltamista harkitaan asiakaskohtaisesti ottaen huomioon myös hankintasopimusten Tilaajalle asettamat velvollisuudet. Uusien asiakkaiden palvelut kuuluvat hankintalain soveltamisalan piiriin. Toteutettavat hankinnat täydentävät toimialan omaa tuotantoa, parhailaan toimiala myös kartoittaa mahdollisuuksia siirtää palveluja palvelusetelin piiriin.

Tarjouskilpailu

Kehitysvammaisten ja autismin kirjon henkilöiden hankinnasta järjestetään tarjouskilpailu avoimella menettelyllä.

Esitys tarjouspyyntöasiakirjoiksi on tämän esityksen liitteinä. Hankintalain (1397/2016) 60 §:n ja 138 §:n mukaan hankintailmoitusta ei saa julkaista muualla ennen kuin se on julkaistu julkisten hankintojen internet-osoitteessa www.hankintailmoitukset.fi, joten tarjouspyyntöasiakirjoja ei julkaista internetissä.

Tarjouksen valintaperusteena on kokonaistaloudellinen edullisuus hinnan painoarvon ollessa 80 % ja laadun 20 %. Tarjouspyynnössä ja sen liitteissä on esitetty tarjousten vertailuperusteet. Tarjouspyynnössä ja sen liitteissä on esitetty myös tarjoajalle ja tarjoukselle asetetut laadulliset vähimmäisvaatimukset (kelpoisuusvaatimukset), joiden on ehdottomasti täyttyttävä koko sopimuskauden ajan. Tilaaja valvoo sopimusehtojen noudattamista.

Puitejärjestelyyn hyväksytään niin monta kokonaistaloudellisinta tarjoajaa, että tarjottu kapasiteetti yhteensä kattaa arvioidun palvelutarpeen. Kuitenkin valitaan enintään 20 kokonaisedullisinta tarjoajaa.

Palvelun laadun varmistaminen

Palvelun laadunvalvonnan keskiössä on laadulle asetetut, palveluvaukseen kirjatut vähimmäisvaatimukset, jotka palveluntuottajien on täytettävä koko sopimuskauden ajan. Tilaaja tekee säännöllistä laadunvalvontaa, jota tukee liitteenä olevassa sopimusluonnoksessa kuvattu kannustin- ja sanktiojärjestelmä. Tarjousvertailu tapahtuu kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteella laadun painoarvon ollessa 20 %. Asiakasnäkökulmasta valideiksi ja vertailukelpoiksi laatuksiteereiksi on tunnistettu tarjoajan henkilöstön koulutustaso sekä tarjoajan käytössä olevat palvelun laatua mittaavat arviointimenetelmät. Vertailuperusteet on esitetty tarkemmin esityksen liitteessä 2. Palvelun laadun turvaamisen kannalta laadullisten vähimmäisvaatimuksen sekä asetetun laadun painoarvon katsotaan parhaiten toteuttavan asiakaskohtaista laatutavoitetta ja tuovan asiakkaalle parhaan mahdollisen lisäarvon niiden kautta. Hinnan merkitystä ei tule aliarvioida. Palvelun kustannusrakenne on raskas, joten hinnan laatua suurempi painoarvo turvaa parhaiten sen, ettei näennäisen tai asiakkaan kannalta lisäarvoa tuomattoman laadun tarjoaminen ja sen kautta laatupisteiden saaminen johda hinnaltaan kalliin palvelutuotannon valikoitumiseen ja siten nosta palvelun kustannusrakennetta merkittävästi. Tämä riski on todellinen, mikäli laadun pisteytystä painotetaan enemmän. Palvelumarkkinat tarjoavat tällä hetkellä varsin vakiintuneen palvelukonseptin kohderyhmän asiakkaille. Innovatiivisuutta ja laatua voidaan kehittää myös sopimuskauden

aikana palveluntuottajien kanssa tehtävän yhteistyön kautta, mikä on huomioitu myös kannustinjärjestelmän kautta.

Asiakkaiden ja palveluntuottajien osallistaminen hankinnan valmisteluun

Toimialan laadunvalvontaprosessin oleellisena osana on jatkuva asiakasyhteistyö ja palautteen keruu hankinnan koko elinkaaren ajan. Nyt tehtävien hankintojen valmistelussa on kartoitettu markkinoiden tarjoamat mahdollisuudet sekä asiakasnäkökulma. Hankinnan valmistelun aikana toteutettiin laaja palvelun loppukäyttäjien kuuleminen, jonka tulokset on huomioitu laadituissa palvelukuvauksissa. Asiakkaiden omaisia ja lähi-ihmisiä on kuultu omaisilloissa sekä toimialan järjestämässä työpajassa. Vammaisneuvostolle palvelukuvauksen luonnoksia esiteltiin syksyllä 2017, neuvosto antaa tarjouspyyntöasiakirjoista lausunnon helmikuun 2018 aikana (vammaisneuvosto kokoontuu 26.2.). Tarjouspyyntöasiakirjoja koskevan palautteen antoa varten on perustettu sosiaalisen median alusta. Tämän alustan ja muiden kanavien kautta välitetyt palautteet ja kommentit on otettu huomioon hankinnan valmistelussa. Asiakkaiden edustajista ja kokemusasiantuntijoista on koottu raati, joka on osallistunut hankinnan valmisteluun ja joka osallistuu tarjousten vertailuun.

Tehtävät sopimukset

Palvelu kilpailutetaan neljän (4) vuoden sopimuskaudelle. Sopimuskauden tavoiteltu alkamisajankohta on 1.5.2018. Palvelutarpeen täyttyminen taataan tarvittaessa hankintalain 110 § mahdollistamalla suorahankinnalla.

Perussopimuskauden jälkeen on mahdollista Tilaajan niin päättäessä jatkaa sopimusta enintään kahdella (2) vuodella.

Sosiaali- ja terveystoimiala varaa oikeuden irtisanoa sopimuksen kesken sopimuskauden, mikäli se on uuden sosiaali- ja terveystoimialan järjestämismallin vuoksi perusteltua.

Sosiaali- ja terveystoimiala ei sitoudu hankkimaan tiettyä määrää palvelua, vaan hankkii palvelun tarpeen mukaisesti.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Tuomas Riihivaara, vastaava hankinta-asiantuntija, puhelin: 310 43217
tuomas.riihivaara(a)hel.fi
Minna Eronen, ostopalvelupäällikkö, puhelin: 310 24859
minna.eronen(a)hel.fi

13.02.2018

Asia/3

Liitteet

1	Salassa pidettävä (HankL 1397/2016, 60 §, 138 §)
2	Salassa pidettävä (Muu salassapidon peruste, HankL 1397/2016, 60 §, 138 §)
3	Salassa pidettävä (HankL 1397/2016, 60 §, 138 §)
4	Salassa pidettävä (HankL 1397/2016, 60 §, 138 §)
5	Salassa pidettävä (HankL 1397/2016, 60 §, 138 §)

Muutoksenhaku

A	Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
B	Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Otteet

Ote
Ostopalvelupäällikkö
Vastaava hankinta-asiantuntija

13.02.2018

Asia/4

§ 30

Kehitysvammaisten ja autismin kirjon henkilöiden työ- ja päivätoiminnan hankinta

HEL 2018-001107 T 02 08 02 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Puheenjohtaja Sanna Vesikansa pyysi asian pöydälle.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Tuomas Riihivaara, vastaava hankinta-asiantuntija, puhelin: 310 43217
tuomas.riihivaara(a)hel.fi
Minna Eronen, ostopalvelupäällikkö, puhelin: 310 24859
minna.eronen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää:

A Hyväksyä kehitysvammaisten ja autismin kirjon henkilöiden työ- ja päivätoiminnan kilpailutuksen periaatteet ja ehdot sekä oikeuttaa sosiaali- ja terveystoimialan tekemään tarjouspyyntöasiakirjoihin tarvittaessa välttämättömiä vähäisiä muutoksia.

B Oikeuttaa perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajan:

- tekemään hankinnasta päätöksen
- päättämään optiokauden käyttöönotosta
- allekirjoittamaan hankintapäätöksen perusteella solmittavat sopimukset
- päättämään sopimusten irtisanomisista ja purkamisista.

Esittelijän perustelut

Vastaava hankinta-asiantuntija Tuomas Riihivaara, ostopalvelupäällikkö Minna Eronen ja hankintalakimies Jukka Harno ovat kutsuttuina asiantuntijoina läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Hankintavaltuuksista päättäminen

Sosiaali- ja terveyslautakunta on 12.12.2017 § 334 päättänyt sosiaali- ja terveystoimialan viranhaltijoiden hankintavaltuuksista siten, että perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajan osalta vahvistettu hankintaraja on 500 000 euroa. Nyt tehtävällä päätöksellä lautakunta oikeuttaa perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajan tekemään hankinnasta päätöksen, jonka laskennallinen arvo on enemmän kuin 500 000 euroa.

Hankinnan kohde

Hankinnan kohteena on päiväaikaisen toiminnan palvelut helsinkiläisille kehitysvammaisille ja autismin kirjon henkilöille. Toiminnan tavoitteet perustuvat palvelun käyttäjien toiveisiin ja tarpeisiin ja tavoitteena voi olla esim. henkilön toimintakyvyn ylläpitäminen ja edistäminen, osallisuuden tukeminen, erilaisten kokemusten tarjoaminen tai palkkatyöhön työllistyminen. Toiminnan sisältö ja toteuttaminen sovitaan yhteisesti palvelun käyttäjän kanssa hänen henkilökohtaisessa suunnitelmassaan. Palvelun käyttäjän toimintakykyä ja tuen tarvetta arvioidaan jatkuvasti. Päiväaikaisen toiminnan painopiste voi olla osallisuuden tukemisessa tai työllistymisen edistämisessä. Toimintaa voidaan järjestää sekä erillisissä toimintayksiköissä että niiden ulkopuolella.

Hankinnan kilpailuttamisen taustaa

Kehitysvammaisten ja autismin kirjon henkilöiden työ- ja päivätoimintapalvelut kuuluvat hankintalain (1397/2016) luvun 12 liitteen E mukaisesti sosiaali- ja terveystoimintoihin, jotka ostopalveluna hankittuina ovat nykyisenkin lainsäädännön velvoittamina lähtökohtaisesti kilpailutettava, ellei aikaisemmassa kilpailutuksessa olemassa olevia asiakaskohtaisia sopimussuhteita ole määritelty jatkumaan toistaiseksi voimassa olevina varsinaisen hankintasopimuksen päättyessä tai ellei vanhoihin asiakaskohtaisiin sopimuksiin sovelleta hankintalainsäädännössä asetettua poikkeusta kilpailuttamisvelvollisuudesta asiakkaan kannalta merkittävän asiakassuhteen turvaamiseksi. Hankintalainsäädännössä asetetun poikkeuksen soveltamista harkitaan asiakaskohtaisesti ottaen huomioon myös sopimusten Tilajalle asettamat velvollisuudet. Uusien asiakkaiden palvelut kuuluvat hankintalain soveltamisalan piiriin. Toteutettavat hankinnat täydentävät toimialan omaa tuotantoa, parhaillaan toimiala myös kartoittaa mahdollisuuksia siirtää palveluja palvelusetelin piiriin.

Tarjouskilpailu

Hankinnasta järjestetään tarjouskilpailu avoimella menettelyllä

Esitys tarjouspyyntöasiakirjoiksi on tämän esityksen liitteinä. Hankintalain (1397/2016) 60 §:n ja 138 §:n mukaan hankintailmoitusta ei saa julkaista muualla ennen kuin se on julkaistu julkisten hankintojen internet-osoitteessa www.hankintailmoitukset.fi, joten tarjouspyyntöasiakirjoja ei julkaista internetissä.

Tarjouksen valintaperusteena on kokonaistaloudellinen edullisuus hinnan painoarvon ollessa 80 % ja laadun 20 %. Tarjouspyynnössä ja sen liitteissä on esitetty tarjousten vertailuperusteet. Tarjouspyynnössä ja sen liitteissä on esitetty myös tarjoajalle ja tarjoukselle asetetut laadulliset vähimmäisvaatimukset (kelpoisuusvaatimukset), joiden on ehdottomasti täyttyttävä koko sopimuskauden ajan. Tilaaja valvoo sopimusehtojen noudattamista.

Puitejärjestelyyn hyväksytään niin monta kokonaistaloudellisinta tarjoajaa, että tarjottu kapasiteetti yhteensä kattaa arvioidun palvelutarpeen. Kuitenkin valitaan enintään 20 kokonaisedullisinta tarjoajaa.

Palvelun laadun varmistaminen

Palvelun laadunvalvonnan keskiössä on laadulle asetetut, palveluvaukseen kirjatut vähimmäisvaatimukset, jotka palveluntuottajien on täytettävä koko sopimuskauden ajan. Tilaaja tekee säännöllistä laadunvalvontaa, jota tukee liitteenä olevassa sopimusluonnoksessa kuvattu kannustin- ja sanktiojärjestelmä. Tarjousvertailu tapahtuu kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteella laadun painoarvon ollessa 20 %. Asiakasnäkökulmasta valideiksi ja vertailukelpoiksi laatuksikriteereiksi on tunnistettu tarjoajan henkilöstön koulutustaso sekä tarjoajan käytössä olevat palvelun laatua mittaavat arviointimenetelmät. Vertailuperusteet on esitetty tarkemmin esityksen liitteessä 2. Palvelun laadun turvaamisen kannalta laadullisten vähimmäisvaatimuksen sekä asetetun laadun painoarvon katsotaan parhaiten toteuttavan asiakaskohtaista laatutavoitetta ja tuovan asiakkaalle parhaan mahdollisen lisäarvon niiden kautta. Hinnan merkitystä ei tule aliarvioida. Palvelun kustannusrakenne on raskas, joten hinnan laatua suurempi painoarvo turvaa parhaiten sen, ettei näennäisen tai asiakkaan kannalta lisäarvoa tuomattoman laadun tarjoaminen ja sen kautta laatupisteiden saaminen johda hinnaltaan kalliin palvelutuotannon valikoitumiseen ja siten nosta palvelun kustannusrakennetta merkittävästi. Tämä riski on todellinen, mikäli laadun pisteytystä painotetaan enemmän. Palvelumarkkinat tarjoavat tällä hetkellä varsin vakiintuneen palvelukonseptin kohderyhmän asiakkaille. Innovatiivisuutta ja laatua voidaan kehittää myös sopimuskauden aikana palveluntuottajien kanssa tehtävän yhteistyön kautta, mikä on huomioitu myös kannustinjärjestelmän kautta.

Asiakkaiden ja palveluntuottajien osallistaminen hankinnan valmisteluun

Toimialan laadunvalvontaprosessin oleellisena osana on jatkuva asiakasyhteistyö ja palautteen keruu hankinnan koko elinkaaren ajan. Nyt tehtävien hankintojen valmistelussa on kartoitettu markkinoiden tarjoamat mahdollisuudet sekä asiakasnäkökulma. Hankinnan valmistelun aikana toteutettiin laaja palvelun loppukäyttäjien kuuleminen, jonka tulokset on huomioitu laadituissa palvelukuvauksissa. Asiakkaiden omaisia ja lähi-ihmisiä on kuultu omaisilloissa sekä toimialan järjestämässä työpajassa. Vammaisneuvostolle palvelukuvauksen luonnoksia esiteltiin syksyllä 2017, neuvosto antaa tarjouspyyntöasiakirjoista lausunnon helmikuun 2018 aikana (vammaisneuvosto kokoontuu 26.2.). Tarjouspyyntöasiakirjoja koskevan palautteen antoa varten on perustettu sosiaalisen median alusta. Tämän alustan ja muiden kanavien kautta välitetyt palautteet ja kommentit on otettu huomioon hankinnan valmistelussa. Asiakkaiden edustajista ja kokemusasiantuntijoista on koottu raati, joka on osallistunut hankinnan valmisteluun ja joka osallistuu tarjousten vertailuun.

Tehtävät sopimukset

Palvelu kilpailutetaan neljän (4) vuoden sopimuskaudelle. Sopimuskauden tavoiteltu alkamisajankohta on 1.5.2018. Palvelutarpeen täyttyminen taataan tarvittaessa hankintalain 110 § mahdollistamalla suorahankinnalla.

Perussopimuskauden jälkeen on mahdollista Tilaajan niin päättäessä jatkaa sopimusta enintään kahdella (2) vuodella.

Sosiaali- ja terveystoimiala varaa oikeuden irtisanoa sopimuksen kesken sopimuskauden, mikäli se on uuden sosiaali- ja terveystoimialan järjestämismallin vuoksi perusteltua.

Sosiaali- ja terveystoimiala ei sitoudu hankkimaan tiettyä määrää palvelua, vaan hankkii palvelun tarpeen mukaisesti.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Tuomas Riihivaara, vastaava hankinta-asiantuntija, puhelin: 310 43217
tuomas.riihivaara(a)hel.fi
Minna Eronen, ostopalvelupäällikkö, puhelin: 310 24859
minna.eronen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016, 60 §, 138 §)
- 2 Salassa pidettävä (Muu salassapidon peruste, HankL 1397/2016, 60 §, 138 §)

13.02.2018

Asia/4

- 3 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016, 60 §, 138 §)
4 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016, 60 §, 138 §)
5 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016, 60 §, 138 §)

Muutoksenhaku

- A Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
B Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Otteet

Ote
Ostopalvelupäällikkö
Vastaava hankinta-asiantuntija

13.02.2018

Asia/5

§ 31 Kuntouttavan työtoiminnan hankinta

HEL 2018-000883 T 02 08 02 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Vs. nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön johtaja Leena Luhtasela, vastaava hankinta-asiantuntija Tuomas Riihivaara ja hankintalakimies Jukka Harno olivat kutsuttuina asiantuntijoina läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Puheenjohtaja Sanna Vesikansa pyysi asian pöydälle.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Tuomas Riihivaara, vastaava hankinta-asiantuntija, puhelin: 310 43217
tuomas.riihivaara(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää:

A Hyväksyä kuntouttavan työtoiminnan kilpailutuksen periaatteet ja ehdot sekä oikeuttaa sosiaali- ja terveystoimialan tekemään tarjouspyyntöasiakirjoihin tarvittaessa välttämättömiä vähäisiä muutoksia.

B Oikeuttaa perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajan

- tekemään hankinnasta päätöksen
- päättämään optiokauden käyttöönotosta
- allekirjoittamaan hankintapäätöksen perusteella solmittavat sopimukset
- päättämään sopimusten irtisanomisista ja purkamisista.

Esittelijän perustelut

Vs. nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön johtaja Leena Luhtasela, vastaava hankinta-asiantuntija Tuomas Riihivaara ja hankintalakimies

Jukka Harno ovat kutsuttuina asiantuntijoina läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Hankintavaltuuksista päättäminen

Sosiaali- ja terveyslautakunta on 12.12.2017 § 334 päättänyt sosiaali- ja terveystoimialan viranhaltijoiden hankintavaltuuksista siten, että perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajan osalta vahvistettu hankintaraja on 500 000 euroa. Nyt tehtävällä päätöksellä lautakunta oikeuttaa perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajan tekemään hankinnasta päätöksen, jonka laskennallinen arvo on enemmän kuin 500 000 euroa.

Hankinnan kohde

Sosiaali- ja terveystoimiala hankkii kuntouttavaa työtoimintaa ostopalveluna helsinkiläisille työttömille. Kuntouttavassa työtoiminnassa pyritään parantamaan siihen osallistuvan henkilön työllistymisen edellytyksiä ja elämänhallintaa.

Kuntouttavalla työtoiminnalla tarkoitetaan lain kuntouttavasta työtoiminnasta (2.3.2001/189) mukaista toimintaa. Kuntouttavan työtoiminnan järjestää kunta. Kunta voi järjestää kuntouttavaa työtoimintaa hankkimalla sen toiselta kunnalta, kuntayhtymältä, rekisteröidyltä yhdistykseltä, rekisteröidyltä säätiöltä, valtion virastolta tai rekisteröidyltä uskonnolliselta yhdyskunnalta. Kuntouttavaa työtoimintaa ei saa hankkia yritykseltä.

Kuntouttava työtoiminta on sovitettava henkilön työ- ja toimintakyvyn sekä osaamisen mukaan. Kuntouttava työtoimintaa järjestetään 3–24 kuukauden mittaisiksi jaksoiksi kerrallaan. Jakson aikana henkilön tulee osallistua kuntouttavaan työtoimintaan vähintään yhden ja enintään neljän päivän aikana kalenteriviikossa. Yhden päivän aikana kuntouttavan työtoiminnan tulee kestää vähintään neljä tuntia.

Hankinta jakautuu kolmeen palvelukokonaisuuteen:

- Palvelukokonaisuus 1: Nuorten ja ryhmämuotoinen työtoiminta alle 30-vuotiaille
- Palvelukokonaisuus 2: Aikuisten valmentava ryhmätoiminta
- Palvelukokonaisuus 3: Työelämälähtöinen kuntouttava työtoiminta

Tarjous on mahdollista kohdistaa yhteen tai useampaan palvelukokonaisuuteen.

Tarjouskilpailu

Kuntouttavan työtoiminnan hankinnasta järjestetään tarjouskilpailu hankintalain (1397/2016) mukaisesti avoimella menettelyllä.

13.02.2018

Esitys tarjouspyyntöasiakirjoiksi on tämän esityksen liitteinä. Hankintalain (1397/2016) 60 §:n ja 138 §:n mukaan hankintailmoitusta ei saa julkaista muualla ennen kuin se on julkaistu julkisten hankintojen internet-osoitteessa www.hankintailmoitukset.fi, joten tarjouspyyntöasiakirjoja ei julkaista internetissä.

Tarjouksen valintaperusteena on kokonaistaloudellinen edullisuus hinnan painoarvon ollessa 80 % ja laadun 20 %. Palvelun laadun turvaamisen kannalta laadullisten vähimmäisvaatimuksen sekä asetetun laadun painoarvon katsotaan parhaiten toteuttavan asiakaskohtaista laatu-tavoitetta ja tuovan asiakkaalle parhaan mahdollisen lisäarvon niiden kautta. Tarjouspyynnössä ja sen liitteissä on esitetty tarjousten vertailuperusteet. Tarjouspyynnössä ja sen liitteissä on esitetty myös tarjoajalle ja tarjoukselle asetetut laadulliset vähimmäisvaatimukset (kelpoisuusvaatimukset), joiden on ehdottomasti täyttyvä koko sopimuskauden ajan. Tilaaja valvoo sopimusehtojen noudattamista.

Kuhunkin palvelukokonaisuuteen valitaan puitejärjestelyyn vähintään 3 ja enintään 10 palveluntuottajaa. Enimmäismäärä riippuu tilaajan arvioidusta tarpeesta ja tarjousten sisältämästä kapasiteetista.

Tehtävät sopimukset

Palvelu kilpailutetaan kahden (2) vuoden sopimuskaudelle. Sopimuskausi on suunniteltu alkavaksi 1.6.2018.

Perussopimuskauden jälkeen on mahdollista Tilaajan niin päättäessä jatkaa sopimusta enintään kahdella (2) vuodella.

Sosiaali- ja terveystoimiala varaa oikeuden irtisanoa sopimuksen kesken sopimuskauden, mikäli se on uuden sosiaali- ja terveystoimialan järjestämismallin vuoksi perusteltua.

Sosiaali- ja terveystoimiala ei sitoudu hankkimaan tiettyä määrää palvelua, vaan hankkii palvelun tarpeen mukaisesti.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Tuomas Riihivaara, vastaava hankinta-asiantuntija, puhelin: 310 43217
[tuomas.riihivaara\(a\)hel.fi](mailto:tuomas.riihivaara(a)hel.fi)

Liitteet

- 1 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 2 Salassa pidettävä (Muu salassapidon peruste, HankL 1397/2016, 60 §, 138 §)
- 3 Salassa pidettävä (Muu salassapidon peruste, HankL 1397/2016, 60 §,

13.02.2018

Asia/5

- 4 138 §)
Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
5 Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 20 k.)

Muutoksenhaku

- A Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
B Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Otteet

Ote
Vastaava hankinta-asiantuntija

§ 32

Esitys kaupunginhallitukselle vuodelta 2017 käyttämättä jääneiden kaupunginhallituksen käyttövarojen kohdentamisesta nuorten syrjäytymistä ehkäiseviin toimenpiteisiin

HEL 2018-000892 T 02 02 00

Esitys

Sosiaali- ja terveyslautakunta esitti esittelijän ehdotuksesta poiketen kaupunginhallitukselle vuodelta 2017 käyttämättä jääneiden kaupunginhallituksen käyttövarojen kohdentamisesta yhteensä 2 milj. euron osalta seuraavasti:

- 1) Nuorelle helppoja uusia palveluja kokeilujen kautta 1 700 000 euroa
- 2) Palvelut tutuiksi nuorille 140 000 euroa
- 3) Tieto ja teknologia kehittämisen tukena 100 000 euroa
- 4) Projektipäällikkö tukemaan em. muutoskokonaisuutta 60 000 euroa.

Kaupunginhallituksen määräaikainen lisämäärärahan kohdennus mahdollistaa nopeat ketterät kokeilut ja nopeuttaa nuorten palvelujen kehittämistä. Jokainen toimenpiteistä liittyy kaupunkistrategian toteuttamiseen ja on osa nuorten palvelujen jatkumoa myös kokeilujen jälkeen. Kokeiluille laaditaan suunnitelma seurantatietoineen, raportoidaan tuloksista ja arvioidaan, miten toimintaa voidaan kehittää määräaikaisen rahoituksen jälkeen. On toivottavaa, että osaa määrärahoista voidaan tarvittaessa käyttää vielä vuoden 2019 aikana, jos kaikki toimenpiteet eivät ehdi toteutua täysimääräisinä vielä vuonna 2018.

- 1) Nuorelle helppoja uusia palveluja kokeilujen kautta yhteensä 1,7 milj. euroa

Toiminnan kautta 150 000 euroa

(Kurssien, ryhmätoimintojen ja leirien järjestämiseen)

Toiminnalliset palvelut ovat turvallinen tapa käsitellä vaikeita asioita vähitellen. Nuoret ovat pitkään esittäneet tarpeita itsenäistymistaitoihin liittyen ja tuntevat, etteivät osaa riittävästi arkisia asioita. Tulevaisuudessa olisi hyvä saada lisää itsenäistymistaitoja ilmiöpohjaisen opetuksen piiriin. Nuorten kanssa voidaan toimia mm. ruoanlaittokursseilla, erityistä tukea tarvitsevien liikuntaryhmissä (vrt. yläkouluikäisten Boosti) ja leiritöinnässä.

Joukolla nuoria on suuria haasteita aktivoitua liikkumaan, osallistumaan tarjolla oleviin liikuntamuotoihin ja tarvitaan pehmeitä keinoja saada

nuori innostumaan liikkumisesta. Nuorisotoimi ja järjestöt järjestävät leirit toimintaa. Leirillä tutustuu parissa päivässä paremmin kuin vuoden aikana muissa tapaamisissa. Lisämäärärahalta järjestetään ja ostetaan erilaisia kursseja ja leirejä nuorille, jotka eivät nyt osallistu tarjolla olevaan toimintaan.

Täydentävät palvelut 300 000 euroa

(Tukihenkilö- ja tukiperhepalkkioihin, vertaisryhmätukeen ja asumisen tukeen)

Lastensuojelussa lapsille, nuorille ja perheille on tarjolla tukihenkilöitä ja tukiperheitä, vertaisryhmätukea ja asumisen tukea. Jälkihuoltoon uoret ja aikuissosiaalityön tiimeissä asioivat erityistä tukea tarvitsevat nuoret ovat jääneet edellä mainittujen palvelujen ulkopuolelle.

Lisäksi jälkihuollossa on kullakin hetkellä 20–40 nuorta, joiden asuttaminen on vaikeaa, koska he voivat huonosti ja käyttäytyvät haastavasti. Selvittelyn alla on, voidaanko heille järjestää tai ostaa palvelut ja saada noin 12 asuntoa lähekkäin, jolloin asumisesta tulee yhteisöllistä. Asuntoja odottaessa on ostettava yksittäisille nuorille ohjauspalveluja kulloiseenkin asumisratkaisuun. Palvelut on lastensuojelussa kilpailutettu.

Sosiaaliohjaukseen 400 000 euroa

Tarjotaan alueilla aikuissosiaalityötä ilman ajanvarausta ensi vaiheen palveluna, johon voi pistäytyä helposti ja mutkattomasti, sekä nuoriin erikoistunutta neuvontaa. Uutena resurssina palkataan 12 määräaikaista sosiaaliohjaajaa.

Vahvan tuen resurssit jälkihuoltoon 132 000 euroa

Jälkihuollossa vahvaa tukea tarvitsevien asiakkaiden palvelujen turvaamiseksi palkataan muutosvaiheessa sosiaalityöntekijöiden rinnalle neljä sosiaaliohjaajaa toimintarahoinen. Kokeilun jälkeen malli laajenisi kattamaan nykyiset jälkihuollon sosiaaliohjaajat, joilla on asiakkaina tukiasuntojen asukkaat.

Liikkuva tiimi 145 000 euroa

Alueilla on haastavissa tilanteissa ja kriisissä olevia nuoria. Liikkuva tiimi on osaava ja toimiva ratkaisu asiakkaiden ja henkilöstön osaamisen kannalta. Uusina resursseina palkataan määräaikainen psykologi ja kaksi psykiatrista sairaanhoitajaa sekä täydentävät resurssit kustakin alueen tiimistä.

Oppilashuolto 209 000 euroa

Oppilashuoltoon kohdennetaan lisää myönteisen erityiskohtelun rahoitusta, ja opiskeluterveydenhuollolla on sama tarve. Lisärahoituksena saatiin aiemmin kaksi vakituista terveydenhoitajaa vuoden 2018 alusta ammatillisiin oppilaitoksiin. Oppilaitoksissa on nuoria, jotka tarvitsevat oppilashuollon rinnalle sosiaali- ja terveyspalveluja vaikean elämäntilanteen vuoksi. Yhteisen työn tiivistäminen on ollut tavoitteena jo aiemmin. Palkkaamalla yksi sosiaaliohjaaja oppilaitosten, aikuissosiaalityön, jälkihuollon ja opiskeluterveydenhuollon sekä muiden palvelujen väliin auttaa saamaan käyntiin opiskelijoita laajasti tukevan toiminnan.

Lisäksi 364 000 euroa jaetaan edellä mainittujen hankkeiden kesken.

2) Palvelut tutuiksi nuorille 140 000 euroa

Vain osa helsinkiläisistä nuorista tuntee sosiaalityön ja sosiaaliohjaukset palvelut. Sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen palvelujen markkinointi toteutetaan nuorten ja ammattilaisten yhteistyönä.

Kokemusasiantuntijat 40 000 euroa

Otetaan lastensuojelun tapaan myös nuorten palveluihin kolme kokemusasiantuntijaa. Tavoitteena on syventää jo käynnistynyttä dialogia helsinkiläisten nuorten kanssa.

Nettietsivät 50 000 euroa

Otetaan yksi internetin tunteva nuori kokemusasiantuntijaksi ja palkataan hänelle työpariksi internetin tunteva sosiaaliohjaaja. Tavoitteena on tavoittaa nuoret, jotka löytyvät lähinnä internetin kautta.

Sähköinen tiedotus nuorille 50 000 euroa

Nuoret eivät tunne riittävästi palveluja ja oikeuksiaan. Nykyiset nuorten palvelujen internetsivut ovat kehittymättömät. Kehitetään yhdessä nuorten kanssa viestintää eri tavoin mukaan lukien erilaiset kanavat. Toteutukseen tarvitaan palveluja, materiaalia ja viestintäosaamista.

3) Tieto ja teknologia kehittämisen tukena 100 000 euroa

Hyödynnämme nykyistä paremmin saatavilla olevia tietoja ja kanavia nuorten auttamiseksi.

Kouluterveyskyselyn jatkoanalysointi 20 000 euroa

Kouluterveyskyselyn 2017 aineisto hankitaan kaupunkitiedolle jatkoanalysoitavaksi. Analysoimalla tarkemmin aineistoa saadaan arvokasta tietoa helsinkiläisistä lapsista ja nuorista mm. etsimällä lukuisien muutujien välisiä yhteyksiä. Syvennytään mm. kodin ulkopuolelle sijoitettu-

jen, maahanmuuttajataustaisten ja toimintarajoitteisten lasten ja nuorten vastauksiin.

Kaupunginosa -tilastotyökalu 80 000 euroa

Sosiaali- ja terveystoimen nuorten palvelut tarvitsevat kaupunginosa-kohtaista tietoa nuorten ja perheiden tilanteista. Kootaan muuttujittain tietoja, kuten koulutustaso, työllisyys/työttömyys, tulotaso, vieraskieliset, toimeentulotuki, tulot, lapsiperheet (lapsiluku, pientuloiset perheet), lastensuojelun asiakkuudet ja valitut kouluterveyskyselyn muuttujat, joiden avulla saadaan kokonaiskuva kunkin kaupunginosan erityispiirteistä ja haasteista. Tiedon avulla voidaan kehittää toimintamuotoja kaupunginosan väestön tarpeiden mukaisesti ja kohdentaa mahdollisuuksien mukaan myönteisen erityiskohtelun resursseja.

4) Projektipäällikkö tukemaan em. muutostyön toteutusta 60 000 euroa

Edellä kuvatut toimet ovat nopeasti toteutettavia ja edellyttävät nopeaa organisointia ja monien toimijoiden yhteistyötä. Palkataan projektipäällikkö ohjaamaan ja koordinoimaan toimenpidekokonaisuuden kehittämistä.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Nuorten itsenäistymismahdollisuuksien edistäminen, nuorten palveluketjun vahvistaminen sekä nuorten osallistaminen vahvemmin palvelujen kehittämiseen turvaavat tukea tarvitsevien nuorten auttamisen oikea-aikaisesti sekä edistävät nuorten hyvinvointia.

Käsittely

Idän aikuissosiaalityön päällikkö Sari Tuominen oli kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Juha Jolkkonen: Esittelijä Juha Jolkkonen muutti esitystään siten, että kohdan "Täydentävät palvelut" ensimmäinen kappale muutettiin muotoon: "Lastensuojelussa lapsille, nuorille ja perheille on tarjolla tukihenkilöitä ja tukiperheitä, vertaisryhmätukea ja asumisen tukea. Jälkihuolto- ja aikuissosiaalityön tiimeissä asioivat erityistä tukea tarvitsevat 18 vuotta täyttäneet nuoret ovat jääneet edellä mainittujen palvelujen ulkopuolelle."

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Leo Bergman: Kohdasta 3 "Tieto ja teknologia kehittämisen tukena" perutaan uuden mobiilisovelluksen kehittäminen ja jaetaan tähän varattu raha kohdan 1 "Nuorelle helppoja uusia palveluja kokeilujen

kautta" hankkeille. Uuden mobiilisovelluksen sijaan hyödynnetään viestinnässä nuorten jo nyt käyttämiä viestintäsovelluksia.

Kannattaja: jäsen Katju Aro

Sosiaali- ja terveyslautakunnan esitys syntyi seuraavan äänestyksen tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan
Ei-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Leo Bergman): Kohdasta 3 "Tieto ja teknologia kehittämisen tukena" perutaan uuden mobiilisovelluksen kehittäminen ja jaetaan tähän varattu raha kohdan 1 "Nuorelle helppoja uusia palveluja kokeilujen kautta" hankkeille. Uuden mobiilisovelluksen sijaan hyödynnetään viestinnässä nuorten jo nyt käyttämiä viestintäsovelluksia.

Jaa-äännet: 3

Tapio Bergholm, Hannu Tuominen, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 8

Katju Aro, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Maritta Hyvärinen, Seija Muurinen, Mari Rantanen, Daniel Sazonov, Karita Toijonen

Tyhjä: 1

Saku Etholen

Poissa: 1

Tuomas Tuure

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Leo Bergmanin vastaehdotuksen äänin 8 - 3 (tyhjää 1, poissa 1).

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sari Tuominen, idän aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 46700
sari.tuominen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta esittää kaupunginhallitukselle vuodelta 2017 käyttämättä jääneiden kaupunginhallituksen käyttövarojen kohdentamisesta yhteensä 2 milj. euron osalta seuraavasti:

- 1) Nuorelle helppoja uusia palveluja kokeilujen kautta 1 336 000 euroa
- 2) Palvelut tutuiksi nuorille 140 000 euroa
- 3) Tieto ja teknologia kehittämisen tukena 464 000 euroa
- 4) Projektipäällikkö tukemaan em. muutostyön kokonaisuutta 60 000 euroa.

Kaupunginhallituksen määräaikainen lisämäärärahan kohdennus mahdollistaa nopeat ketterät kokeilut ja nopeuttaa nuorten palvelujen kehittämistä. Jokainen toimenpiteistä liittyy kaupunkistrategian toteuttamiseen ja on osa nuorten palvelujen jatkumoa myös kokeilujen jälkeen. Kokeiluille laaditaan suunnitelma seurantatietoineen, raportoidaan tuloksista ja arvioidaan, miten toimintaa voidaan kehittää määräaikaisen rahoituksen jälkeen. On toivottavaa, että osaa määrärahoista voidaan tarvittaessa käyttää vielä vuoden 2019 aikana, jos kaikki toimenpiteet eivät ehdi toteutua täysimääräisinä vielä vuonna 2018.

- 1) Nuorelle helppoja uusia palveluja kokeilujen kautta yhteensä 1,336 milj. euroa

Toiminnan kautta 150 000 euroa

(Kurssien, ryhmätoimintojen ja leirien järjestämiseen)

Toiminnalliset palvelut ovat turvallinen tapa käsitellä vaikeita asioita vähitellen. Nuoret ovat pitkään esittäneet tarpeita itsenäistymistaitoihin liittyen ja tuntevat, etteivät osaa riittävästi arkisia asioita. Tulevaisuudessa olisi hyvä saada lisää itsenäistymistaitoja ilmiöpohjaisen opetuksen piiriin. Nuorten kanssa voidaan toimia mm. ruoanlaittokursseilla, erityistä tukea tarvitsevien liikuntaryhmissä (vrt. yläkouluikäisten Boosti) ja leiritöinnässä.

Joukolla nuoria on suuria haasteita aktivoitua liikkumaan, osallistumaan tarjolla oleviin liikuntamuotoihin ja tarvitaan pehmeitä keinoja saada nuori innostumaan liikkumisesta. Nuorisotoimi ja järjestöt järjestävät leiritöimintää. Leirillä tutustuu parissa päivässä paremmin kuin vuoden aikana muissa tapaamisissa. Lisämäärärahalla järjestetään ja ostetaan erilaisia kursseja ja leirejä nuorille, jotka eivät nyt osallistu tarjolla olevaan toimintaan.

Täydentävät palvelut 300 000 euroa

(Tukihenkilö- ja tukiperhepalkkioihin, vertaisryhmätukeen ja asumisen tukeen)

Lastensuojelussa lapsille, nuorille ja perheille on tarjolla tukihenkilöitä ja tukiperheitä, vertaisryhmätukea ja asumisen tukea. Jälkihuoltoon uoret ja aikuissosiaalityön tiimeissä asioivat erityistä tukea tarvitsevat nuoret ovat jääneet edellä mainittujen palvelujen ulkopuolelle.

Lisäksi jälkihuollossa on kullakin hetkellä 20–40 nuorta, joiden asuttaminen on vaikeaa, koska he voivat huonosti ja käyttäytyvät haastavasti. Selvittelyn alla on, voidaanko heille järjestää tai ostaa palvelut ja saada noin 12 asuntoa lähemmäksi, jolloin asumisesta tulee yhteisöllistä. Asuntoja odottaessa on ostettava yksittäisille nuorille ohjauspalveluja kulloiseenkin asumisratkaisuun. Palvelut on lastensuojelussa kilpailutettu.

Sosiaaliohjaukseen 400 000 euroa

Tarjotaan alueilla aikuissosiaalityötä ilman ajanvarausta ensi vaiheen palveluna, johon voi pistäytyä helposti ja mutkattomasti, sekä nuoriin erikoistunutta neuvontaa. Uutena resurssina palkataan 12 määräaikaista sosiaaliohjaajaa.

Vahvan tuen resurssit jälkihuoltoon 132 000 euroa

Jälkihuollossa vahvaa tukea tarvitsevien asiakkaiden palvelujen turvaamiseksi palkataan muutosvaiheessa sosiaalityöntekijöiden rinnalle neljä sosiaaliohjaajaa toimintarahoineen. Kokeilun jälkeen malli laajenisi kattamaan nykyiset jälkihuollon sosiaaliohjaajat, joilla on asiakkaina tukiasuntojen asukkaat.

Liikkuva tiimi 145 000 euroa

Alueilla on haastavissa tilanteissa ja kriisissä olevia nuoria. Liikkuva tiimi on osaava ja toimiva ratkaisu asiakkaiden ja henkilöstön osaamisen kannalta. Uusina resursseina palkataan määräaikainen psykologi ja kaksi psykiatrista sairaanhoitajaa sekä täydentävät resurssit kustakin alueen tiimistä.

Oppilashuolto 209 000 euroa

Oppilashuoltoon kohdennetaan lisää myönteisen erityiskohtelun rahoitusta, ja opiskeluterveydenhuollolla on sama tarve. Lisärahoituksena saatiin aiemmin kaksi vakituista terveydenhoitajaa vuoden 2018 alusta ammatillisiin oppilaitoksiin. Oppilaitoksissa on nuoria, jotka tarvitsevat oppilashuollon rinnalle sosiaali- ja terveysterveystoimintaa vaikean elämäntilanteen vuoksi. Yhteisen työn tiivistäminen on ollut tavoitteena jo aiemmin. Palkkaamalla yksi sosiaaliohjaaja oppilaitosten, aikuissosiaalityön, jälkihuollon ja opiskeluterveydenhuollon sekä muiden palvelujen väliin auttaa saamaan käyntiin opiskelijoita laajasti tukevan toiminnan.

2) Palvelut tutuksi nuorille 140 000 euroa

Vain osa helsinkiläisistä nuorista tuntee sosiaalityön ja sosiaaliohjaukset palvelut. Sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen palvelujen markkinointi toteutetaan nuorten ja ammattilaisten yhteistyönä.

Kokemusasiantuntijat 40 000 euroa

Otetaan lastensuojelun tapaan myös nuorten palveluihin kolme kokemusasiantuntijaa. Tavoitteena on syventää jo käynnistynyttä dialogia helsinkiläisten nuorten kanssa.

Nettietsivät 50 000 euroa

Otetaan yksi internetin tunteva nuori kokemusasiantuntijaksi ja palkataan hänelle työpariksi internetin tunteva sosiaaliohjaaja. Tavoitteena on tavoittaa nuoret, jotka löytyvät lähinnä internetin kautta.

Sähköinen tiedotus nuorille 50 000 euroa

Nuoret eivät tunne riittävästi palveluja ja oikeuksiaan. Nykyiset nuorten palvelujen internetsivut ovat kehittymättömät. Kehitetään yhdessä nuorten kanssa viestintää eri tavoin mukaan lukien erilaiset kanavat. Toteutukseen tarvitaan palveluja, materiaalia ja viestintäosaamista.

3) Tieto ja teknologia kehittämisen tukena 464 000 euroa

Hyödynnämme nykyistä paremmin saatavilla olevia tietoja ja kanavia nuorten auttamiseksi.

Mobiilisovelluksen kehittäminen ja käyttöönotto 364 000 euroa

Kehitetään nuorten palveluja ottamalla käyttöön uusia mobiilisovelluksia. Mobiilipalvelut ovat nuorten arkea, ja on tarve kehittää mobiilisovellus, joka mahdollistaa yhteydenpidon ja etävastaanoton nuoren ja työntekijän välillä. Lähes kaikilla nuorilla on puhelin, ja useimmilla jonkinlainen älypuhelin. Huomioidaan mobiilisovellusten käyttö sosiaali- ja terveystoimen vuoden 2019 budjetissa.

Kouluterveyskyselyn jatkoanalysointi 20 000 euroa

Kouluterveyskyselyn 2017 aineisto hankitaan kaupunkitiedolle jatkoanalysoitavaksi. Analysoimalla tarkemmin aineistoa saadaan arvokasta tietoa helsinkiläisistä lapsista ja nuorista mm. etsimällä lukuisien muutustujen välisiä yhteyksiä. Syvennytään mm. kodin ulkopuolelle sijoitettujen, maahanmuuttajataustaisten ja toimintarajoitteisten lasten ja nuorten vastauksiin.

Kaupunginosa -tilastotyökalu 80 000 euroa

Sosiaali- ja terveystoimen nuorten palvelut tarvitsevat kaupunginosa-kohtaista tietoa nuorten ja perheiden tilanteista. Kootaan muuttujittain tietoja, kuten koulutustaso, työllisyys/työttömyys, tulotaso, vieraskieliset, toimeentulotuki, tulot, lapsiperheet (lapsiluku, pientuloiset perheet), lastensuojelun asiakkuudet ja valitut kouluterveyskyselyn muuttujat, joiden avulla saadaan kokonaiskuva kunkin kaupunginosan erityispiirteistä ja haasteista. Tiedon avulla voidaan kehittää toimintamuotoja kaupunginosan väestön tarpeiden mukaisesti ja kohdentaa mahdollisuuksien mukaan myönteisen erityiskohtelun resursseja.

4) Projektipäällikkö tukemaan em. muutostyön toteutusta 60 000 euroa

Edellä kuvatut toimet ovat nopeasti toteutettavia ja edellyttävät nopeaa organisointia ja monien toimijoiden yhteistyötä. Palkataan projektipäällikkö ohjaamaan ja koordinoimaan toimenpidekokonaisuuden kehittämistä.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Nuorten itsenäistymismahdollisuuksien edistäminen, nuorten palveluketjun vahvistaminen sekä nuorten osallistaminen vahvemmin palvelujen kehittämiseen turvaavat tukea tarvitsevien nuorten auttamisen oikea-aikaisesti sekä edistävät nuorten hyvinvointia.

Esittelijän perustelut

Idän aikuissosiaalityön päällikkö Sari Tuominen on kutsuttuna asiantuntijaksi läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Vuoden 2018 talousarvion hyväksymisen yhteydessä poliittisten ryhmien neuvottelutulokseen (29.10.2017) sisältyi seuraava kirjaus:

”Vuonna 2017 käyttämättä jääneet Khn käyttövarat (5 milj. euroa) kohdistetaan kaupunkistrategiassa mainittuihin keskeisiin kohteisiin: nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseen ja alueiden välisen eriytymisen torjumiseen. Jaetaan toimialojen esitysten pohjalta (sote n. 2m€, kasko n. 2m€ ja kuva n. 1m€).”

Sosiaali- ja terveyslautakunnan esitykset kohdentuvat kaupunkistrategian mukaisesti nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn ja alueiden välisen eriytymisen torjumiseen.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sari Tuominen, idän aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 46700
sari.tuominen(a)hel.fi

13.02.2018

Asia/6

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 33

Selvitys sosiaali- ja terveystoimen vuoden 2017 toteutumatta jääneistä sitovista tavoitteista

HEL 2018-001166 T 00 01 01

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan selvityksen toteutumatta jääneistä sitovista toiminnallisista tavoitteista.

Sosiaali- ja terveystoimen sitovista toiminnallisista tavoitteista jäi toteutumatta seuraavat tavoitteet:

- ehkäisevän toimeentulotuen määrärahasta kohdennetaan vähintään 45 % lapsiperheille
- kuntouttavaa työtoimintaa saa vähintään 1800 henkilöä vuodessa
- päivystysosastojen kotiutusprosentti kasvaa vuoteen 2016 verrattuna ilman, että keskimääräiset hoitoajat pitenevät yli puolella vuorokaudella (kotiutusprosentti >75,2 %, keskimääräinen hoitoaika <3,5 vuorokautta)
- psykiatrisen avohoidon potilaiden sairaalapäivien määrä vähenee vuoteen 2016 verrattuna (2,41 vuonna 2016).

Ehkäisevän toimeentulotuen määrärahasta kohdentui 35,6 % lapsiperheille, mutta myönnetystä ehkäisevästä toimeentulotuesta 47,1 %.

Ehkäisevän toimeentulotuen käytön ennakointi ei ole tarkkaan arvioitavissa, koska kyseessä on harkinnanvarainen tuki. Vuoden 2017 budjetoitu määräraha ehkäisevään toimeentulotukeen oli kokonaisuudessaan suurempi kuin toteuma. Lapsiperheille myönnettiin suhteessa enemmän ehkäisevää toimeentulotukea kuin yksinasuville. Vuonna 2016 kaikista toimeentulotuen saajista oli Helsingissä 77 % yksinasuvia (vuoden 2017 tilastoa ei vielä ole). Yksinäisille myönnettiin alkuvuodesta normaalivuotia enemmän myös ehkäisevää toimeentulotukea johdettua Kelan toimeentulotuen myöntämisen ongelmista.

Kuntouttavan työtoiminnan osallistujamäärä kasvoi vuodesta 2016, ja sitovasta tavoitteesta jäätiin ainoastaan 20 asiakkaan päähän.

TYP Helsinki (työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu) siirtyi vuonna 2017 osaksi kaupunginkanslian elinkeino-osastoa ja pitkäaikaistyöttömien asiakastyön painopiste muuttui monialaisesta kartoitustyöstä työttömien koulutukseen ja työhön ohjaavaksi palveluksi. Näin

kuntouttavan työtoiminnan merkitys aktivointitoimenpiteenä väheni. Kesäkuussa sosiaali- ja terveystoimialan vastuulle siirtyi kuntouttavan työtoiminnan 339 asiakasta. Siirtovaiheessa asiakkaille tehtiin pitkät päätökset, mikä vähensi työtoimintapaikkojen asiakasvirtauksen määrää.

Kuntouttavan työtoiminnan päätöksiä ja aktivointisuunnitelmia alettiin tehdä TYP-siirron ja uuden tehtäväjaon takia sosiaali- ja terveystoimialalla vuonna 2017. Nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön sosiaalityöntekijöille ja sosiaaliohjaajille kuntouttavan työtoiminnan palveluprosessi ja sen organisointi tuli uutena työtehtävänä tehtäväksi. Henkilöstön koulutus ja uuden työtehtävän haltuunotto on vienyt oletettua enemmän aikaa. Kelan toimeentulotuen myöntämiseen liittyvien haasteiden vuoksi työntekijöiden työaika kohdentui perustoimeentulotuen neuvontaan ja ohjaukseen, joka osaltaan vaikutti kuntouttavan työtoiminnan aktivointisuunnitelmien ja päätösten tekoon.

Psykiatristen avohoitopotilaiden sairaalapäivien määrä kasvoi hieman (2,41 → 2,54). Psykiatristen avohoitopotilaiden sairaalahoidossa olleiden potilaiden määrä kasvoi 164 henkilöllä ja uusien sairaalahoitojaksojen määrä kasvoi 255 sairaalahoitokaudella. Myös avohoitopotilaiden kokonaismäärä kasvoi 105 henkilöllä. Potilas tilastoidaan avohoitopotilaaksi, mikäli hän on ollut päivänkin avohoidossa vuoden aikana. Tilastoista ei pystytä erittelemään, onko avohoitopotilaan avohoitoa edeltänyt sairaalajakso tai onko potilas ohjattu avohoidosta sairaalahoitoon. Kasvuun vaikuttavat avohoidon ja sairaalan toimintamallit ja avohoidon ja sairaalan välinen yhteistyö

Päivystysosastojen tavoite kotiutusprosentin osalta ei aivan toteutunut (kotiutusprosentti 72,8 %). Päivystysosastojen keskimääräinen hoitoaika oli kolme (3) vuorokautta ja tältä osin tavoite toteutui. Päivystysosastojen kotiutusprosentin nostaminen on haastavaa päivystyksen keskittyessä yhä hauraampien asiakkaiden hoitamiseen.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Maria Kahila, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 43087
maria.kahila(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

13.02.2018

Asia/7

Esittelijän perustelut

Talousarvion noudattamishojjeiden mukaan toteutumatta jääneistä sitovista toiminnallisista tavoitteista lauta- ja johtokuntien on annettava selvitys siten, että selvitykset voidaan käsitellä kaupunginvaltuustossa ennen tilinpäätöksen allekirjoittamista.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Maria Kahila, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 43087
maria.kahila(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 34

Sosiaali- ja terveystoimen asiakkailta perittävien maksujen tarkistaminen 1.1.2018 alkaen sekä maksujen tarkistusoikeuden delegoinnista päättäminen

HEL 2017-013907 T 02 05 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti esittelijän muutetun ehdotuksen mukaisesti, että sosiaali- ja terveystoimialalla otetaan 1.1.2018 alkaen käyttöön sosiaali- ja terveysministeriön 23.11.2017 (liite 1) ilmoittamat indekseillä tarkistettavat maksut ja rajat, jotka ovat:

- terveydenhuoltomaksujen maksukatto 683,00 euroa vuodessa
- omaishoitajan vapaan aikaisista palveluista perittävä vuorokausikohmainen asiakasmaksu enintään 11,40 euroa
- vähimmäiskäyttövara pitkäaikaisessa laitoshoidossa vähintään 108,00 euroa kuukaudessa.

Lisäksi sosiaali- ja terveyslautakunta päätti, että valtioneuvoston asetuksessa (773/2017) sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun asetuksen muuttamisesta säädettyjä asiakasmaksujen alentamisia ei toteuteta sosiaali- ja terveystoimessa, vaan maksut pysyvät vuonna 2018 samoina kuin vuonna 2017 (liitteet 3 ja 4).

Edelleen sosiaali- ja terveyslautakunta päätti kumota sosiaali- ja terveyslautakunnan 17.12.2013 (§ 431) tekemän maksujen tarkistamista koskevan päätöksen.

Vielä sosiaali- ja terveyslautakunta päätti oikeuttaa sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtajan päättämään jatkossa esityslistalla olevien periaatteiden mukaisesti edellä mainittujen maksujen tarkistuksista indeksitarkistusten osalta.

Käsittely

Esittelijä Juha Jolkkonen muutti esitystään seuraavasti:

Päätösesitykseen lisätään

- kohtaan "terveydenhuoltomaksujen maksukatto 683,00 euroa" sana "vuodessa", ja
- kohtaan "vähimmäiskäyttövara pitkäaikaisessa laitoshoidossa vähintään 108,00 euroa" sana "kuukaudessa".

13.02.2018

Muutetaan päätösesityksen viimeinen kohta muotoon: "Vielä sosiaali- ja terveyslautakunta päättää oikeuttaa sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtajan päättämään jatkossa esityslistalla olevien periaatteiden mukaisesti edellä mainittujen maksujen tarkistuksista indeksitarkistusten osalta."

Asiassa tehtiin seuraavat vastaehdotukset:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Saku Etholen: Poistetaan kohta: "Vielä sosiaali- ja terveyslautakunta päättää oikeuttaa sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtajan päättämään jatkossa esityslistalla olevien periaatteiden mukaisesti edellä mainittujen maksujen tarkistuksista."

Vastaehdotus 2:

Jäsen Saku Etholen: Lisätään päätöksen viidennen kappaleen loppuun "Lautakunta evästää tulevia päättäjiä huomioimaan nyt tekemättä jätetyt alennukset seuraavia tarkistuksia tehtäessä."

Molemmat vastaehdotukset raukesivat kannattamattomina.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Johanna Simpanen, talouspäällikkö, puhelin: 310 87754
johanna.simpanen(a)hel.fi
Anna-Maija Kääriäinen, asiakasmaksupäällikkö, puhelin: 09 310 43604
annamaija.kaariainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sosiaali- ja terveysministeriön ilmoitus 23.11.2017
- 2 Valtioneuvoston asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun asetuksen muuttamisesta 23.11.2017
- 3 Terveydenhuollon asiakasmaksut 2018
- 4 Sosiaalihuollon asiakasmaksut 2018 (korjattu 20.2.2018)
- 5 Sosiaali- ja terveysministeriön muistio 6.11.2017 Valtioneuvoston asetuksesta sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun asetuksen muuttamisesta

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää, että sosiaali- ja terveystoimialalla otetaan 1.1.2018 alkaen käyttöön sosiaali- ja terveysministeriön

23.11.2017 (liite 1) ilmoittamat indekseillä tarkistettut maksut ja rajat, jotka ovat:

- terveydenhuoltomaksujen maksukatto 683,00 euroa
- omaishoitajan vapaan aikaisista palveluista perittävä vuorokausikohmainen asiakasmaksu enintään 11,40 euroa
- vähimmäiskäyttövara pitkäaikaisessa laitoshoidossa vähintään 108,00 euroa.

Lisäksi sosiaali- ja terveyslautakunta päättää, että valtioneuvoston asetuksessa (773/2017) sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun asetuksen muuttamisesta säädettyjä asiakasmaksujen alentamisia ei toteuteta sosiaali- ja terveystoimessa, vaan maksut pysyvät vuonna 2018 samoina kuin vuonna 2017 (liitteet 3 ja 4).

Edelleen sosiaali- ja terveyslautakunta päättää kumota sosiaali- ja terveyslautakunnan 17.12.2013 (§ 431) tekemän maksujen tarkistamista koskevan päätöksen.

Vielä sosiaali- ja terveyslautakunta päättää oikeuttaa sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtajan päättämään jatkossa esityslistalla olevien periaatteiden mukaisesti edellä mainittujen maksujen tarkistuksista.

Esittelijän perustelut

Helsingin kaupungin hallintosäännön 10 luvun 1 §:n 3 momentin 1 kohdan mukaan ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, toimialalautakunta omalla toimialallaan päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranomainen päättää, hinnoista, maksuista, vuokrista ja korvauksista.

Asiakasmaksun määräytymiseen vaikuttavia periaatteita

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 1 §:n mukaan kunnallisista sosiaali- ja terveyspalveluista voidaan periä maksu palvelun käyttäjältä.

Asiakasmaksulain 2 §:n 2 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää palvelusta perittävän maksun enimmäismäärä.

Osa maksuista on tulosidonnaisia, mutta enemmistö tasasuuruisia.

Asiakasmaksulain 4 ja 5 §:n perusteella osa sosiaalipalveluista ja terveyspalveluista on maksuttomia.

Asiakasmaksu voi määräytyä asiakkaan maksukyvyyn mukaan, kuten pitkäaikainen laitoshoido ja kotona annettava palvelu.

Sosiaalihuollon palveluista määrätty maksu ja terveydenhuollon palveluista henkilön maksukyvyyn mukaan määrätty maksu on asiakasmaksulain 11 §:n johdosta jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin kuin maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä taikka henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteuttamista.

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetussa asetuksessa (asiakasmaksuasetuksessa) säädettyjä euromääriä tarkistetaan joka toinen vuosi kansaneläkeindeksin ja työeläkeindeksin muutoksen mukaisesti (asiakasmaksuasetus 33 a §). Edellinen asiakasmaksuihin tehty lakisääteinen indeksitarkistus on tehty vuosille 2016–2017.

Asiakasmaksuasetuksen 33 a §:n mukaan kansaneläkeindeksin muutoksen mukainen tarkistus tapahtuu käyttäen kansaneläkeindeksin sitä pistelukua, jonka mukaan tarkistusvuoden tammikuussa maksettavina olleiden kansaneläkkeiden suuruus on laskettu. Indeksillä tarkistettujen euromäärien pyöristetään lähimpään 0,10 euroon. Työeläkeindeksin muutoksen mukainen tarkistus tapahtuu käyttäen sitä työeläkeindeksin pistelukua, joka on vahvistettu tarkistusvuodelle työntekijän eläkelain (395/2006) 98 §:n soveltamista varten. Indeksillä tarkistettujen euromäärien pyöristetään lähimpään täyteen euroon. Työeläkeindeksin mukaiset tarkistukset kohdistuvat asetuksen 3 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin säännöllisen kotihoidon tulorajojen euromääriin, 3 §:n 3 momentissa tarkoitettuun tulorajan korotuksen euromäärään sekä 33 §:n mukaiseen vähimmäiskäyttövaran määrään. Näihin ei kohdisteta muita tarkistuksia.

Valtioneuvosto on 23.11.2017 antanut asetuksen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksusta annetun asetuksen muuttamisesta (liite 2), jossa ilmoitetaan enimmäismaksut. Siihen liittyvässä muistiossa 6.11.2017 (liite 5) todetaan, että kansaneläkeindeksin arvo on alentunut 1,22 prosenttia ja työeläkeindeksin arvo noussut 0,60 prosenttia. Kansaneläkeindeksin arvon alentuman perusteella olisi terveydenhuollon asiakasmaksuja mahdollista pienentää. Sama koskee sosiaalihuollon asiakasmaksuja, joita voitaisiin pienentää, koska julkisten menojen hintaindeksi on alentunut 0,80 prosenttia.

Kaupunginhallitus linjasi 1.2.2016, että sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut peritään vain indeksien mukaan korotettuina, eikä lain mukaisen enimmäismäärän mukaisesti. Lisäksi linjattiin, että terveyskeskusmaksua ei peritä helsinkiläisiltä (§ 98). Kaupunginhallituksen lin-

jausta asiakasmaksujen alentamisen vaikutuksesta Helsingissä perittäviin maksuihin ei ole, koska tällaista tilannetta ei aikaisemmin ole ollut.

Indeksien alenemisen seurauksena sosiaali- ja terveystoimialan asiakasmaksuja voitaisiin vuonna 2018 alentaa, mutta alennus olisi pääsääntöisesti vain 5–10 senttiä maksua kohti. Tätä voidaan pitää asiakkaiden kannalta vähäisenä. Maksujen muuttaminen taas aiheuttaisi merkittävästi hallinnollista työtä.

Asiakasmaksujen alennuksia ei siis ole sosiaali- ja terveystoimialalla syytä toteuttaa, koska nykyiset asiakasmaksut eivät ylitä lain mukaista enimmäismäärää ja muutosten vaikutus asiakkaille olisi vähäinen suhteessa niistä aiheutuvan hallinnollisen työn kustannuksiin.

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti 17.12.2013 (§ 431) muun muassa oikeuttaa sosiaali- ja terveysviraston virastopäällikön päättämään jatkossa samoilla periaatteilla silloin päätettyjen maksujen tarkistuksista sosiaali- ja terveystoimessa. Helsingin kaupungin 1.6.2017 alkaen voimaan tulleen organisaatiouudistuksen vuoksi tämä päätös on syytä kumota ja tehdä asiasta uusi päätös, jossa päättäjäksi oikeutetaan sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Johanna Simpanen, talouspäällikkö, puhelin: 310 87754
johanna.simpanen(a)hel.fi
Anna-Maija Kääriäinen, asiakasmaksupäällikkö, puhelin: 09 310 43604
annamaija.kaariainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sosiaali- ja terveysministeriön ilmoitus 23.11.2017
- 2 Valtioneuvoston asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun asetuksen muuttamisesta 23.11.2017
- 3 Terveydenhuollon asiakasmaksut 2018
- 4 Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut 2018
- 5 Sosiaali- ja terveysministeriön muistio 6.11.2017 Valtioneuvoston asetuksista sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun asetuksen muuttamisesta

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Päätöshistoria

13.02.2018

Asia/8

Sosiaali- ja terveyslautakunta 30.01.2018 § 19

HEL 2017-013907 T 02 05 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

30.01.2018 Pöydälle

Jäsen Tapio Bergholm pyysi asian pöydälle.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Johanna Simpanen, talouspäällikkö, puhelin: 310 87754
johanna.simpanen(a)hel.fi
Anna-Maija Kääriäinen, asiakasmaksupäällikkö, puhelin: 09 310 43604
annamaija.kaariainen(a)hel.fi

§ 35

Oikaisuvaatimus omaishoidon tuen myöntämisperusteita ja hoitopalkkioita koskevaan päätökseen

HEL 2017-002861 T 00 01 01

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti hylätä oikaisuvaatimuksen.

Käsittely

Asiassa esitettiin seuraava palautusehdotus:

Palautusehdotus 1:

Jäsen Mari Rantanen: Viitaten He 85/2016 omaishoitolain muutoksen yksityiskohtaisiin perusteisiin, esitän oikaisuvaatimusta palautettavaksi uudelleen valmisteluun.

Lain perusteluissa todetaan seuraavaa:

"Esityksellä omaishoitajan oikeus vapaaseen porrastettaiisiin hoidon sitovuuden mukaan. Pykälän 1 momenttia muutettaiisiin siten, että jokaisella lain 8 §:n mukaisen omaishoitosopimuksen tehneellä hoitajalla olisi oikeus pitää vapaata vähintään kaksi vuorokautta kalenterikuukautta kohti. Omaishoitajalla olisi oikeus pitää vapaata vähintään kolme vuorokautta kalenterikuukautta kohti, jos hän on yhtäjaksoisesti tai vähäisin keskeytyksin sidottu hoitoon ympärivuorokautisesti tai jatkuvasti päivittäin. Omaishoitosopimusta tehtäessä tai sitä myöhemmin tarkistettaessa arvioitaiisiin, onko omaishoitaja annetun hoidon ja huolenpidon sitovuuden perusteella oikeutettu kahden vai kolmen vuorokauden vapaaseen kalenterikuukautta kohti. Tiedot omaishoitajan oikeudesta lain mukaisiin vapaapäiviin merkitään omaishoitosopimukseen."

Tämän perusteella vapaapäiväoikeutta ei tule sitoa omaishoidontuen rahamääräiseen luokitukseen, sillä Helsingin hoitoisuusluokka 3 sisältää myös sellaisia omaishoitajia, jotka ovat yhtäjaksoisesti tai vähäisin keskeytyksin sidottu hoitoon ympärivuorokautisesti tai jatkuvasti päivittäin. Hoitoisuusluokan 3 vapaapäiväoikeuksiin tulee tehdä korjaus, jossa vapaapäiviä voidaan myöntää 2 tai 3 riippuen yksilöllisestä hoidon sitovuudesta.

Viitaten He 85/2016 on omaishoitajan vapaapäiväoikeus myönnettävä vuorokausina. He 85/2016 toteaa seuraavaa:

"Voimassa olevan lain 4 §:ssä säädetään omaishoitajan oikeudesta va-

paaseen siten, että omaishoitajalla on oikeus pitää vapaata vähintään kolme vuorokautta sellaista kalenterikuukautta kohti, jonka aikana hän on yhtäjaksoisesti tai vähäisin keskeytyksin sidottu hoitoon ympärivuorokautisesti tai jatkuvasti päivittäin. Kunta voi järjestää myös edellä mainittua enemmän vapaapäiviä sekä alle vuorokauden pituisia virkistysvapaita. Lisäksi kunta voi järjestää vapaapäiviä ja virkistysvapaita myös niille omaishoitajille, jotka eivät ole edellä kuvatulla tavalla yhtäjaksoisesti ja sitovasti sidottuja hoitoon ja siten oikeutettuja vapaaseen. Lisäksi kunnan on huolehdittava hoidettavan hoidon tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä hoitajan vapaan aikana."

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisukäytäntöön viitaten (KHO 5.5.2009 T 1195) on omaishoitajan vapaat järjestettävä vuorokausina myös kotilomituksessa mikäli omaishoidettavan terveydentila on sellainen, jossa kodin ulkopuolinen hoito ei ole mahdollinen. Tämä ratkaisukäytäntö tulee huomioida kaupungin kotilomitusta liittyvän selvityksen ja kehittämisen osalta.

Kannattaja: jäsen Saku Etholen

Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös syntyi seuraavan äänestyksen tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Palautusehdotus 1 (jäsen Mari Rantanen): Viitaten He 85/2016 omaishoitolain muutoksen yksityiskohtaisiin perusteisiin, esitän oikaisuvaatimusta palautettavaksi uudelleen valmisteluun.

Lain perusteluissa todetaan seuraavaa:

"Esityksellä omaishoitajan oikeus vapaaseen porrastettaisiin hoidon sitovuuden mukaan. Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että jokaisella lain 8 §:n mukaisen omaishoitosopimuksen tehneellä hoitajalla olisi oikeus pitää vapaata vähintään kaksi vuorokautta kalenterikuukautta kohti. Omaishoitajalla olisi oikeus pitää vapaata vähintään kolme vuorokautta kalenterikuukautta kohti, jos hän on yhtäjaksoisesti tai vähäisin keskeytyksin sidottu hoitoon ympärivuorokautisesti tai jatkuvasti päivittäin. Omaishoitosopimusta tehtäessä tai sitä myöhemmin tarkistettaessa arvioitaisiin, onko omaishoitaja annetun hoidon ja huolenpidon sitovuuden perusteella oikeutettu kahden vai kolmen vuorokauden vapaaseen kalenterikuukautta kohti. Tiedot omaishoitajan oikeudesta lain mukaisiin vapaapäiviin merkitään omaishoitosopimukseen."

Tämän perusteella vapaapäiväoikeutta ei tule sitoa omaishoidontuen

rahamääräiseen luokitukseen, sillä Helsingin hoitoisuusluokka 3 sisältää myös sellaisia omaishoitajia, jotka ovat yhtäjaksoisesti tai vähäisin keskeytyksin sidottu hoitoon ympärivuorokautisesti tai jatkuvasti päivittäin. Hoitoisuusluokan 3 vapaapäiväoikeuksiin tulee tehdä korjaus, jossa vapaapäiviä voidaan myöntää 2 tai 3 riippuen yksilöllisestä hoidon sitovuudesta.

Viitaten He 85/2016 on omaishoitajan vapaapäiväoikeus myönnettävä vuorokausina. He 85/2016 toteaa seuraavaa:

"Voimassa olevan lain 4 §:ssä säädetään omaishoitajan oikeudesta vapaaseen siten, että omaishoitajalla on oikeus pitää vapaata vähintään kolme vuorokautta sellaista kalenterikuukautta kohti, jonka aikana hän on yhtäjaksoisesti tai vähäisin keskeytyksin sidottu hoitoon ympärivuorokautisesti tai jatkuvasti päivittäin. Kunta voi järjestää myös edellä mainittua enemmän vapaapäiviä sekä alle vuorokauden pituisia virkistysvapaita. Lisäksi kunta voi järjestää vapaapäiviä ja virkistysvapaita myös niille omaishoitajille, jotka eivät ole edellä kuvatulla tavalla yhtäjaksoisesti ja sitovasti sidottuja hoitoon ja siten oikeutettuja vapaaseen. Lisäksi kunnan on huolehdittava hoidettavan hoidon tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä hoitajan vapaan aikana."

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisukäytäntöön viitaten (KHO 5.5.2009 T 1195) on omaishoitajan vapaat järjestettävä vuorokausina myös kotilomituksessa mikäli omaishoidettavan terveydentila on sellainen, jossa kodin ulkopuolinen hoito ei ole mahdollinen. Tämä ratkaisukäytäntö tulee huomioida kaupungin kotilomitusta liittyvän selvityksen ja kehittämisen osalta.

Jaa-äännet: 9

Katju Aro, Tapio Bergholm, Leo Bergman, Maritta Hyvärinen, Seija Muurinen, Daniel Sazonov, Karita Toijonen, Hannu Tuominen, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 3

Cecilia Ehrnrooth, Saku Etholen, Mari Rantanen

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Tuomas Tuure

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 9 - 3 (poissa 1).

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja

13.02.2018

Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Karri Välimäki, johtava lakimies, puhelin: 310 43970
karri.valimaki(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Oikaisuvaatimus
- 2 Omaishoidon tuen myöntämisperusteet, hoitoisuusryhmät ja hoitopalkkiot Helsingissä

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

***** vaatii laillisuusperusteisessa oikaisuvaatimuksessaan, että sosiaali- ja terveyslautakunnan 7.11.2017 tekemä päätös § 287 kumotaan ja asia palautetaan uudelleen käsiteltäväksi siten, että jokaiselle omaishoitajalle, joka yhtäjaksoisesti tai vähäisin keskeytyksin on sidoksissa hoitoon ympäri vuorokauden tai jatkuvasti päivittäin, taataan 3 vapaapäivää kuukaudessa, kuten laki omaishoidon tuesta hoitajalle taakaa. Lisäksi hän vaatii omaishoitajan vapaapäivien mahdollistamista kotilomituksina siten, että kotilomitus on ajallisesti saman arvoista kuin kunnan järjestämä lyhytaikaishoito.

Perusteluna oikaisuvaatimuksessa viitataan omaishoidon tuesta annetun lain 4 §:ään ja erityisesti siinä säädettyyn omaishoitajan oikeuteen pitää vapaata vähintään kolme vuorokautta kalenterikuukautta kohti, jos hän on yhtäjaksoisesti tai vähäisin keskeytyksin sidottu hoitoon ympärivuorokautisesti. Sidonnaisuus katsotaan ympärivuorokautiseksi siitä huolimatta, että hoidettava viettää säännöllisesti vähäisen osan vuorokaudesta käyttäen kotinsa ulkopuolella järjestettyjä sosiaali- tai terveyspalveluja taikka saaden kuntoutusta tai opetusta. Lisäksi oikaisuvaatimuksessa todetaan lain olevan yksiselitteinen ja helposti tulkittavissa ja että vapaapäivät eivät ole sidoksissa hoitoisuusluokkaan tai rahallisen palkkion suuruuteen.

Keskeinen perustelu oikaisuvaatimuksessa on omaishoitajan vapaan määrän osalta se, että vapaapäivien lukumäärä ei ole sidoksissa hoitoisuuluokkaan tai rahallisen palkkion suuruuteen.

Omaishoidon tuesta annetun lain 5 §:n mukaan hoitopalkkion määrä perustuu hoidon sitovuuteen ja vaativuuteen. Mitä suuremman osan omaishoito vaatii hoitajan ajasta vuorokaudessa ja mitä enemmän omaishoidettavan tarpeet edellyttävät hoitoa, avustamista, huolenpitoa ja valvontaa, sitä suurempaan hoitopalkkioon hänellä on oikeus.

Omaishoitajalle järjestettävän vapaan määrä perustuu siihen, kuinka si-dottu hoitaja on hoitoon ympärivuorokautisesti tai päivittäin, eli siihen kuinka suuren osan hoitajan ajasta omaisen hoidon tarve vaatii.

Laki omaishoidon tuesta ei tunne varsinaisia hoitoisuusryhmiä, mutta se ei myöskään estä ryhmittelemästä omaishoitoasiakkaita heidän hoidon tarpeensa mukaisesti. Asiakkaiden ryhmittely, joka ei ole päätöksentekijää sitova, auttaa määrittämään konkreettisten esimerkkien avulla, minkälaisia seikkoja on otettava huomioon, kun arvioidaan esimerkiksi hoitopalkkion määrää, vaikka arviointi perustuu aina viime kädessä kunkin asiakkaan kokonaistilanteen yksilölliseen arviointiin. Hoitoisuusryhmät on siis käyttökelpoinen hoidon tarpeen arviointia helpottava väline. Lisäksi se yhdenmukaistaa päätöksentekoa omaishoidon tuen myöntämisessä, ja siten edistää asiakkaiden yhdenvertaista koh-telua.

Hoitoisuusryhmät perustuvat siihen, kuinka sitovaa omaishoidettavan hoito on, ja tämä sama peruste määrittää myös omaishoidon tuesta annetun lain 4 ja 5 §:n perusteella omaishoitajalle maksettavan hoitopalkkion määrää sekä hänelle järjestettävän vapaan määrää. Hoitoisuusryhmiin perustuva oikeus vapaaseen ei siis ole ristiriidassa omaishoidon tuesta annetun lain säännösten kanssa.

Oikaisuvaatimuksessa esitetyn kotilomitusta koskevan vaatimuksen perusteena on, että järjestettäessä omaishoitajan vapaa kotilomituksena, laissa ei sanota, että vuorokauden vapaan voisi lyhentää käsittämään kuuden tunnin ajanjakson.

Omaishoitajan vapaapäivien aikaisen hoidon järjestäminen kotilomituksena ja sen kuuden tunnin kesto vuorokaudessa verrattuna esimerkiksi lyhytaikaisena palveluasumisena järjestettyyn ympärivuorokautiseen hoitoon on asiakkaalle ja omaishoitajalle vaihtoehtoinen tapa järjestää hoito omaishoitajan vapaan aikana. Heillä on aina mahdollisuus valita esimerkiksi lyhytaikainen palveluasuminen. Omaishoidon tuesta annetun lain 4 §:n 3 momentti velvoittaa kuntaa huolehtimaan hoidettavan hoidon tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä hoitajan vapaan aikana. Hallituksen esityksessä muun muassa laiksi omaishoidon tuesta tode-

taan sen yksityiskohtaisissa 4 §:n 3 momenttia koskevissa perusteluissa, että vapaan aikainen hoito on perusteltua pyrkiä järjestämään ensisijaisesti hoidettavan toivomalla tavalla. Kunnalla ei kuitenkaan ole ehdotonta velvollisuutta toteuttaa omaishoitajan vapaan aikaista hoitoa nimenomaan hoidettavan enempää kuin hoitajankaan haluamassa muodossa (HE 131/2005).

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti 10.2.2015 (§ 40) palvelusetelistä omaishoidon tuen lakisääteisten vapaapäivien järjestämiseksi kotona tapahtuvana tuntilomituksena. Päätöksen mukaan tuntilomituksen palveluseteli on vaihtoehto omaishoitajan lakisääteisten vapaapäivien järjestämiseen, mikäli omaishoitoperhe ei koe tarvetta tai ei halua käyttää ympärivuorokautista hoitoa kodin ulkopuolisessa yksikössä. Lisäksi lautakunta päätti, että palvelusetelin arvo kotiin järjestettävälle tuntilomitukselle on 34 euroa/tunti. Tuntilomitusta myönnetään asiakkaalle korkeintaan 3 x 6 tuntia/kuukausi.

Kun kotilomitus järjestetään palvelusetelin avulla, kustannukset toimialalle ovat 204 euroa päivässä kuuden tunnin mukaan laskettuna. Oma toimintana järjestetyn lyhytaikaishoidon kustannukset ovat vanhuspalveluissa 129 euroa vuorokaudessa. Erotus on 75 euroa. Jos kotilomitus järjestettäisiin ympärivuorokautisesti palvelusetelin avulla, toimialan kustannukset olisivat 816 euroa vuorokaudessa (24x34). Erotus verrattuna omana toimintana järjestettyyn lyhytaikaishoittoon olisi 687 euroa vuorokaudessa. Jos nykyiset kotiin annettavan palvelun palveluseteliä käyttävät asiakkaat, noin 1700 vuorokautta vuodessa, jatkaisivat sen käyttöä, lisäkustannus olisi 1,2 miljoonaa euroa vuodessa.

Koska kunnalla on oikeus päättää siitä, miten omaishoidettavan hoito omaishoitajan vapaan aikana järjestetään ja koska asiakkaalla on oikeus valita muukin vaihtoehto hoitajan vapaan aikaiseksi hoidoksi kuin tuntilomitus, ei sen rajaaminen korkeintaan 3 x 6 tuntiin kuukaudessa loukkaa asiakkaan eikä omaishoitajan oikeutta.

Päättyessään omaishoidon tuen myöntämisperusteista ja hoitopalkkioista Helsingissä 7.11.2017 sosiaali- ja terveyslautakunta päätti samalla jatkotoimenpiteistä ja muun muassa siitä, että lautakunnalle valmistellaan päätettäväksi kotilomituksen kehittämisehdotukset niin, että kotilomitus vastaa paremmin omaishoitajien tarpeisiin mm. lomituksen tuntimäärien osalta.

Edellä sanotun perusteella oikaisuvaatimus tulee hylätä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Postiosoite
PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite
Toinen linja 4 A
Helsinki 53
www.hel.fi/sote

Puhelin
+358 9 310 5015
Faksi
+358 9 310 42504

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI1880001200052430
Alvno
FI02012566

13.02.2018

Asia/9

Karri Välimäki, johtava lakimies, puhelin: 310 43970
karri.valimaki(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Oikaisuvaatimus
- 2 Omaishoidon tuen myöntämisperusteet, hoitoisuusryhmät ja hoitopalkkiot Helsingissä

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Otteet

Ote
Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet
Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 30.01.2018 § 21

HEL 2017-002861 T 00 01 01

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

30.01.2018 Pöydälle

Jäsen Hannu Tuominen pyysi asian pöydälle.

07.11.2017 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

24.10.2017 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Karri Välimäki, johtava lakimies, puhelin: 310 43970
karri.valimaki(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 14.03.2017 § 89

HEL 2017-002861 T 00 01 01

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti merkitä tiedoksi saadun selvityksen.

Lisäksi lautakunta päätti esittelijän ehdotuksesta poiketen kehottaa virastoa tekemään riittävän määrän omaishoidon tuen palvelutarpeen kartoituksia käyttäen hyödyksi uudistettuja palvelutarpeen kriteerejä. Tällainen kartoitus tulee tehdä mahdollisimman nopeasti, jotta lautakunta voi sen pohjalta arvioida, miten uudistetut kriteerit vaikuttaisivat etenkin alle 18-vuotiaiden omaishoitosopimusten ehtoihin ja omaishoidon tuen rahoitukseen ottaen huomioon myös yli 18-vuotiaat. Kartoitus tuodaan lautakuntaan, minkä pohjalta päätetään, miten omaishoidon sopimusten uudistamista jatketaan.

Samalla lautakunta kehotti, ettei virasto tekisi uusia päätöksiä nykyisille alle 18-vuotiaille asiakkaille, vaan odottaisi kunnes lautakunta on käsitellyt kartoituksen tulokset ja tehnyt johtopäätökset.

Käsittely

14.03.2017 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Puheenjohtaja Maija Anttila: "Lisäksi lautakunta päättää kehottaa virastoa tekemään riittävän määrän omaishoidon tuen palvelutarpeen kartoituksia käyttäen hyödyksi uudistettuja palvelutarpeen kriteerejä. Tällainen kartoitus tulee tehdä mahdollisimman nopeasti, jotta lautakunta voi sen pohjalta arvioida, miten uudistetut kriteerit vaikuttaisivat etenkin alle 18-vuotiaiden omaishoitosopimusten ehtoihin ja omaishoidon tuen rahoitukseen ottaen huomioon myös yli 18-vuotiaat. Kartoitus tuodaan lautakuntaan, minkä pohjalta päätetään, miten omaishoidon sopimusten uudistamista jatketaan.

Samalla lautakunta kehottaa, ettei virasto tekisi uusia päätöksiä nykyisille alle 18-vuotiaille asiakkaille, vaan odottaisi kunnes lautakunta on käsitellyt kartoituksen tulokset ja tehnyt johtopäätökset."

Kannattaja: Jäsen Sami Heistaro

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi puheenjohtaja Maija Anttilan vastaehdotuksen yksimielisesti ilman äänestystä.

Esittelijä

va. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

13.02.2018

Asia/9

Lisätiedot

Juha Jolkkonen, va. virastopäällikkö, puhelin: 310 42215
juha.jolkkonen(a)hel.fi

§ 36

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle lastensuojelun sosiaalityön asiakasmitoitusta koskevasta valtuustoaloitteesta

HEL 2017-013028 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Puheenjohtaja Sanna Vesikansa pyysi asian pöydälle.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sari Nieminen, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 23161
sari.nieminen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Maria Ohisaloon valtuustoaloitteesta koskien lastensuojelun sosiaalityön asiakasmitoitusta:

Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää sosiaalityöntekijöiden määrän riittävyyttä tärkeänä tekijänä lastensuojelun avo-, sijais- ja jälkihuollon sosiaalityössä laadukkaana asiakastyön toteutumisen näkökulmasta.

Työntekijämäärää tulee tarkastella suhteessa sosiaalityöntekijöiden erilaisiin tehtävänkuvuihin. Asiakasmitoitusta on tarkoituksenmukaista arvioida keskimääräisenä yksiköittäin avo-, sijais- ja jälkihuollossa. Työntekijäkohtaisesti määriteltä joustamaton enimmäisasiakasmäärä johtaisi esimerkiksi tilanteisiin, jossa suuremman sisarusarjan asioiden hoitaminen jouduttaisiin jakamaan eri sosiaalityöntekijöille. Pelkkä asiakasmäärä ei myöskään kuvaa sosiaalityöntekijän työn kuormittavuutta. Tämän vuoksi on tarkoituksenmukaista, että työyhteisössä voidaan järjestää työt huomioiden asiakasperheiden vaihteleva kuormittavuus työntekijän näkökulmasta.

Lastensuojelun avo- ja sijaishuollon sosiaalityö on vaativaa vuorovaikutustyötä, johon sisältyy merkittävä virkavastuu. Avo- ja sijaishuollon sosiaalityöntekijä työskentelee alle 18-vuotiaiden lasten, heidän perheidensä ja läheisverkkojen sekä laajojen viranomaisverkostojen kanssa. Avo- ja sijaishuollon sosiaalityöntekijän tehtäviin kuuluu vaativien tahdosta riippumattomien päätösten valmistelu, kuten lapsen kiireelliset sijoitukset, huostaanotot, yhteydenpidon ja liikkumavapauden rajoitukset.

Vuonna 2017 lopussa on Helsingin lastensuojelun avohuollon sosiaalityössä ollut keskimäärin 40 lasta, sijoituksen sosiaalityössä keskimäärin 28 lasta ja jälkihuollon sosiaalityössä keskimäärin 76 nuorta sosiaalityöntekijää kohden. Kansalliseen tasoon verrattuna Helsingin asiakasmitoitukset ovat hyvät. Esimerkiksi Kuusikkokuntien viimeisimmässä vertailussa vuonna 2016 lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden asiakasmäärät avo- ja sijaishuollossa ovat olleet alhaisimmat Helsingissä.

Helsingin sosiaali- ja terveystoimessa toteutetaan palvelujen uudistamista, jossa vahvistetaan lapsiperheiden sosiaalihuoltolain mukaisia peruspalveluja. Uudistusten myötä lapsen ja perheen on mahdollista saada sosiaalityötä ja muita tarvittavia palveluja myös ilman lastensuojelun asiakkuutta. Lastensuojeluun jäävät jatkossa vain niin sanotut suojelua tarvitsevat lapset. Avohuollon sosiaalityön asiakasmäärät ovat rakennemuutoksen avulla lähteneet jo laskuun v. 2017. Vuonna 2018 lisätään edelleen erityistä tukea tarvitsevien lasten sosiaalityöntekijöiden määrää. Sosiaali- ja terveyslautakunta on vuoden 2018 käyttösuunnitelmassa kohdentanut tähän määrärahoja. Näillä toimenpiteillä lastensuojelun avohuollon sosiaalityössä keskimääräinen asiakasmäärä tulee pienenevän vuoden 2018 aikana enintään 30 lapseen sosiaalityöntekijää kohden, mitä sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo laadukkaana lastensuojelun edellyttävän.

Jälkihuollon sosiaalityö poikkeaa merkittävästi avo- ja sijaishuollon sosiaalityöstä. Jälkihuollon sosiaalityöntekijä työskentelee pääsääntöisesti 18 vuotta täyttäneiden nuorten kanssa, eikä tehtävään sisälly tahdosta riippumattomien päätösten valmistelua. Tämän vuoksi jälkihuollon sosiaalityössä ei ole tarkoituksenmukaista tavoitella vastaavaa 30 lapsen keskimääräistä työntekijämitoitusta.

Jälkihuollossa työskentelyä voidaan verrata nuorten aikuissosiaalityön tiimien tilanteeseen. Sekä jälkihuollossa että nuorten sosiaalityössä asiakkaina olevat nuoret ovat aikuistumisen ja itsenäistymisen alussa ja tarvitsevat tukea työn, koulutuksen ja arjen selviytymisen hallintaan. Arjen tukea antavat sosiaaliohjaajat. Sosiaalityöntekijät ovat kokonaisvastuussa nuoren palvelujen koordinoinnissa ja suunnitelmallisen työn varmistamisessa. Kevään 2018 aikana sekä jälkihuollossa että nuorten sosiaalityössä selvitetään, kuinka moni nuori tarvitsee erittäin vahvaa ti-

lapäistä tai pitkäkestoista tukea, kuinka moni tarvitsee vahvaa määrää-
kaista tukea ja kuinka moni pärjää kevyemmällä tuella. Tämän tiedon
perusteella voidaan arvioida sosiaalityöntekijöiden ja sosiaaliohjaajien
mitoitus ja työpanos nuorten tuen tarpeisiin.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Sosiaalityöntekijän työntekijäkohtaisen asiakasmäärän ollessa kohtuul-
linen mahdollistuu sosiaalityöntekijän työssä paremmin lasten, nuorten
ja perheiden kanssa tehtävän vuorovaikutustyön ja osallisuuden toteu-
tuminen. Sosiaalityöntekijöiden asiakasmäärän kohtuullinen taso vah-
vistaa työntekijöiden työhyvinvointia.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta lausun-
toa Maria Ohisalon tekemään valtuustoaloitteeseen 28.2.2018 mennis-
sä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sari Nieminen, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 23161
sari.nieminen(a)hel.fi

Liitteet

1 Ohisalo Maria Aloite Kvsto 29112017 3

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

13.02.2018

Asia/11

§ 37

Ulkopaikkakuntalaiselta perittävästä terveyskeskusmaksusta luopuminen

HEL 2018-000811 T 02 05 00

Päätös

Asia poistettiin esityslistalta, koska esittelijä peruutti ehdotuksensa ennen keskustelun aloittamista.

Käsittely

Esittelijä Juha Jolkkonen poisti asian esityslistalta ennen keskustelun aloittamista.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Harri J. Lehtonen, lakimies, puhelin: 310 42668
harri.j.lehtonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 38

Päätöksentekijän määrääminen työntekijän tai viranhaltijan vahingonkorvausvelvollisuudesta vapauttamista koskevissa asioissa

HEL 2017-004747 T 00 01 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti kumota 1.4.2018 lukien kaupunginhallituksen johtamisen jaoston 22.5.2017 tekemän päätöksen § 105 työntekijän tai viranhaltijan korvausvelvollisuudesta vapauttamisesta sosiaali- ja terveystoimialalla.

Samalla lautakunta päätti, että terveys- ja päihdepalvelujen suun terveydenhuollon johtajahammaslääkäri päättää 1.4.2018 lukien suun terveydenhuollossa tapahtuvien potilaisiin tai ulkopuolisiin kohdistuvien enintään 400 euron suuruisten vahinkojen osalta työntekijän tai viranhaltijan vapauttamisesta kokonaan tai osittain velvollisuudestaan korvata aiheuttamansa vahinko, ellei asianomainen ole aiheuttanut sitä tahallaan tai törkeällä tuottamuksella.

Lisäksi lautakunta päätti, että sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen kotihoitopäällikkö päättää oman yksikkönsä osalta kotihoidossa tapahtuvien asiakkaisiin tai ulkopuolisiin kohdistuvien, enintään 400 euron suuruisten ja kaupungin omaisuuteen kohdistuvien enintään 500 euron suuruisten, vahinkojen osalta työntekijän tai viranhaltijan vapauttamisesta kokonaan tai osittain velvollisuudestaan korvata aiheuttamansa vahinko, ellei asianomainen ole aiheuttanut sitä tahallaan tai törkeällä tuottamuksella.

Edelleen lautakunta päätti, että muilta osin sosiaali- ja terveystoimialan hallintopalvelujen hallintopäällikkö päättää työntekijän tai viranhaltijan vapauttamisesta kokonaan tai osittain velvollisuudestaan korvata aiheuttamansa vahinko, ellei asianomainen ole aiheuttanut sitä tahallaan tai törkeällä tuottamuksella.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Karri Välimäki, johtava lakimies, puhelin: 310 43970
karri.valimaki(a)hel.fi

Liitteet

1 Toimialajohtajan päätös 29.1.2018 § 11.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Otteet

Ote
Päätöksentekijät

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hallintosäännön 10 luvun 1 §:n 3 momentin 8 kohdan mukaan, ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, toimialalautakunta omalla toimialallaan päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranomaisen päättää kokonaisesta tai osittaisesta vapautuksesta toimialan henkilöstöön kuuluvalla hänen velvollisuudestaan korvata virka- tai työtehtävissä aiheuttamansa vahinko, ellei asianomainen ole aiheuttanut sitä tahallaan tai törkeällä tuottamuksella.

Kaupunginhallituksen johtamisen jaoston 22.5.2017 tekemä päätös on syytä kumota ja tehdä asiassa uusi päätös, koska päätös on määräaikainen 31.5.2018 saakka.

Toimialalla on siirretty pienehköjen ja riidattomien vahingonkorvausasioiden käsittely ja päätöksenteko 1.6.2017 lukien hallinnosta kotihoidon yksiköihin. Tavoitteena oli lyhentää käsittelyaikaa ja nopeuttaa asiakkaan korvauksen saamista korvausvastuultaan selvissä tapauksissa. Kotihoidosta saadut kokemukset menettelyn uudistamisesta ovat olleet myönteisiä.

Tarkoituksena on edelleen siirtää pienten ja oikeudellisesti selvien vahingonkorvausasioiden käsittelyä ja päätöksentekoa toimintaan, suun terveydenhuoltoon, lähemmäksi potilasta, jonka saaman palvelun tai hoidon yhteydessä vahingot sattuvat. Mikäli toimialan korvausvelvollisuus tai vahingon aiheuttaneen työntekijän tai viranhaltijan tuottamuksen aste, eli törkeä vai törkeää lievempi huolimattomuus, on tulkinnanvarainen, johtajahammaslääkäri siirtää asian valmisteltavaksi juridisen tuen alayksikköön.

Uudistusta ovat valmistelleet yhteistyössä juridisen tuen alayksikkö ja suun terveydenhuolto, jonka henkilöstö suhtautuu siihen myönteisesti.

Tavoitteena on toteuttaa siirto suun terveydenhuoltoon 1.4.2018 lukien. Tämän johdosta toimialajohtaja on päättänyt 29.1.2018 (§ 11) hallinto-

säännön 14 luvun 1 §:n 2 momentin 3 kohdan perusteella, että suun terveydenhuollon johtajahammaslääkäri päättää 1.4.2018 lukien oman palvelunsa työntekijöiden ja viranhaltijoiden osalta vahingonkorvauksen myöntämisestä, kun kaupunki on toimialaa koskevissa asioissa korvausvelvollinen tai vahingon korvaaminen katsotaan kohtuulliseksi, ja kun kyse on enintään 400 euron suuruisista potilaille tai ulkopuolisille aiheutetuista vahingoista. Olisi tarkoituksenmukaista, että sama viranhaltija päättäisi sekä vahingonkorvauksen myöntämisestä että työntekijän tai viranhaltijan vapauttamisesta vahingonkorvausvelvollisuudesta.

Kotihoitopäällikön päätösvaltaa ei esitetä muutettavaksi siitä, mitä johtamisen jaosto päätti 22.5.2017.

Hallintopalvelujen hallintopäällikön päätösvaltaa esitetään muutettavaksi siltä osin kuin päätösvaltaa siirretään häneltä johtajahammaslääkärille suun terveydenhuollon työntekijän tai viranhaltijan vahingonkorvausvelvollisuudesta vapauttamista koskevissa asioissa.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Karri Välimäki, johtava lakimies, puhelin: 310 43970
karri.valimaki(a)hel.fi

Liitteet

1 Toimialajohtajan päätös 29.1.2018 § 11.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Otteet

Ote
Päätöksentekijät

Tiedoksi

Terveys- ja päihdepalvelujen johtaja
Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtaja
Hallintojohtaja
Päätöksenteon tuen päällikkö
Juridisen tuen lakimies

Päätöshistoria

13.02.2018

Kaupunginhallituksen johtamisen jaosto 22.05.2017 § 105

HEL 2017-004747 T 00 01 00

Päätös

Kaupunginhallituksen johtamisen jaosto päätti Helsingin kaupungin hallintosäännön 10 luvun 1 §:n 3 momentin 8-kohdan nojalla, että 1.6.2017 lukien ja 31.5.2018 saakka sosiaali- ja terveystoimialan sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut palvelukokonaisuuden kotihoitopäällikkö päätti oman yksikkönsä osalta kotihoidossa tapahtuvien, asiakkaisiin tai ulkopuolisiin kohdistuvien, enintään 400 euron suuruisen vahinkojen ja kaupungin omaisuuteen kohdistuvien enintään 500 euron suuruisen vahinkojen osalta työntekijän tai viranhaltijan kokonaisesta tai osittaisesta korvausvelvollisuudesta vapauttamisesta, ellei asianomainen ole aiheuttanut vahinkoa tahallaan tai törkeällä tuottamuksella.

Samalla jaosto päätti, että muilta osin sosiaali- ja terveystoimialan hallintopalvelujen hallintopäällikkö päättää työntekijän tai viranhaltijan vapauttamisesta velvollisuudesta korvata kokonaan tai osittain virka- tai työtehtävissä aiheuttamansa vahinko, ellei asianomainen ole aiheuttanut sitä tahallaan tai törkeällä tuottamuksella.

15.05.2017 Pöydälle

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Pekka Mäki, lakimies, puhelin: 310 44182
pekka.maki(a)hel.fi

§ 39

Päätöksentekijän määrääminen terveydenhuollon saatavien suorittamisesta vapauttamista koskevissa asioissa

HEL 2017-004856 T 00 01 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti muuttaa 1.4.2018 lukien kaupunginhallituksen johtamisen jaoston sosiaalihuollon ja terveydenhuollon saatavien suorittamisesta vapauttamista koskevasta päätösvallasta 15.5.2017 tekemää päätöstä (§ 76) terveys- ja päihdepalvelujen palvelukokonaisuuden osalta siten, että suun terveydenhuollon johtajahammaslääkäri päättää vapautuksen myöntämisestä sosiaali- ja terveystoimialalle kohdistettavan enintään 400 euron suuruisen terveydenhuollon maksun, korvauksen ja muun saatavan suorittamisesta palvelunsa osalta.

Samalla lautakunta päätti siltä osin, kuin kyse ei ole sosiaalipalvelusta määrätystä maksusta, että terveys- ja päihdepalvelujen johtaja päättää vapautuksen myöntämisestä sosiaali- ja terveystoimialalle kohdistettavan enintään 5 000 euron suuruisen sosiaalihuollon ja terveydenhuollon maksun, korvauksen ja muun saatavan suorittamisesta palvelukokonaisuutensa osalta lukuun ottamatta suun terveydenhuollolle kohdistettavaa enintään 400 euron suuruista terveydenhuollon maksua, korvausta ja muuta saatavaa.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Karri Välimäki, johtava lakimies, puhelin: 310 43970
karri.valimaki(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Otteet

Ote
Päätöksentekijät

Otteen liitteet
Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hallintosäännön 10 luvun 1 §:n 3 momentin 1 kohdan mukaan, ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, toimialalautakunta omalla toimialallaan päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranomaisen päättää hinnoista, maksuista, vuokrista ja korvauksista sekä vapautuksesta toimialalle kohdistettavan maksun, korvauksen ja muun saatavan suorittamisesta.

Esitys terveydenhuollon maksujen suorittamisesta vapauttamista koskevan päätösvallan siirtämisestä suun terveydenhuollon johtajahammaslääkärille liittyy pienehköjen ja oikeudellisesti selvien vahingonkorvausvaatimusten käsittelyn ja päätöksenteon siirtoon hallinnosta toimintaan. Vastaava siirto hallinnosta kotihoitoon toteutettiin 1.6.2017, ja saadut kokemukset uudesta menettelystä ovat olleet myönteisiä. Tavoitteena oli vahingonkorvausvaatimusten käsittelyajan lyhentäminen, mikä näkyy asiakkaalle ja potilaalle korvauksen saamisena nopeammin erityisesti korvausvastuultaan selvissä asioissa.

Tarkoituksena on siirtää pienten ja oikeudellisesti selvien vahingonkorvausasioiden käsittelyä ja päätöksentekoa 1.4.2018 lukien myös suun terveydenhuoltoon lähemmäksi potilasta, jonka saaman hoidon yhteydessä vahingot sattuvat.

Tämän johdosta toimialajohtaja päätti 29.1.2018 (§ 11) hallintosäännön 14 luvun 1 §:n 2 momentin 3 kohdan perusteella, että suun terveydenhuollon johtajahammaslääkäri päättää 1.4.2018 lukien oman palvelunsa työntekijöiden ja viranhaltijoiden osalta vahingonkorvauksen myöntämisestä, kun kaupunki on toimialaa koskevissa asioissa korvausvelvollinen tai vahingon korvaaminen katsotaan kohtuulliseksi, ja kun kyse on enintään 400 euron suuruisista potilaille tai ulkopuolisille aiheutetuista vahingoista.

Esityslistalla on asiana numero 12 esitys päätökseksi johtajahammaslääkärin määräämisestä päättämään suun terveydenhuollossa tapahtuvien potilaisiin tai ulkopuolisiin kohdistuvien enintään 400 euron suuruisien vahinkojen osalta työntekijän tai viranhaltijan vapauttamisesta kokonaan tai osittain velvollisuudestaan korvata aiheuttamansa vahinko, ellei hän ole aiheuttanut sitä tahallaan tai törkeällä tuottamuksella.

Jos potilaan hoidossa suun terveydenhuollossa on tapahtunut virhe tai laiminlyönti ja potilas, joka on maksanut asiakasmaksun, vaatii sen palauttamista, koska hän on aiheellisesti tyytymätön saamaansa palveluun, käsitellään asia vahingonkorvauksena. Toimialajohtajan 29.1.2018 tekemän päätöksen perusteella johtajahammaslääkäri päättää 1.4.2018 lukien vahingonkorvauksen myöntämisestä, ja samalla hän päättää esityslistalla asiana numero 12 olevan esityksen mukaan

13.02.2018

työntekijän tai viranhaltijan vapauttamisesta velvollisuudestaan korvata aiheuttamansa vahinko.

Jos potilas, jonka hoidossa virhe tai laiminlyönti on tapahtunut, ei ole vielä maksanut asiakasmaksua, vaatii, että maksua ei peritä asiassa tapahtuneen virheen johdosta, asia käsitellään terveydenhuollon maksun suorittamisesta vapauttamisena. Päätöksen tekee tällä hetkellä terveys- ja päihdepalvelujen johtaja. Tarkoituksena on, että kyseisessä tilanteessa suun terveydenhuollon johtajahammaslääkäri voisi 1.4.2018 lukien päättää myös maksun perimättä jättämisestä.

Suun terveydenhuollossa tapahtuvien selvien ja pienehköjen vahinkojen korvaamista ja asiakasmaksuista vapauttamista koskevien asioiden valmistelu ja päätöksenteko suun terveydenhuollossa nopeuttaa asioiden käsittelyä ja keventää hallinnollista työtä. Näitä asioita on noin 60 vuodessa.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Karri Välimäki, johtava lakimies, puhelin: 310 43970
karri.valimaki(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Otteet

Ote
Päätöksentekijät

Otteen liitteet
Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Tiedoksi

Terveys- ja päihdepalvelujen johtaja
Hallintojohtaja

Päätöshistoria

Kaupunginhallituksen johtamisen jaosto 15.05.2017 § 76

HEL 2017-004856 T 00 01 00

Päätös

13.02.2018

Kaupunginhallituksen johtamisen jaosto päätti Helsingin kaupungin hallintosäännön 10 luvun 1 §:n 3 momentin 1 kohdan perusteella siltä osin, kuin kyse ei ole sosiaalipalvelusta määrätystä maksusta, että 1.6.2017 lukien palvelukokonaisuuden johtaja päätti vapautuksen myöntämisestä sosiaali- ja terveystoimialalle kohdistettavan enintään 5 000 euron suuruisen sosiaalihuollon ja terveydenhuollon maksun, korvauksen ja muun saatavan suorittamisesta kukin palvelukokonaisuutensa osalta ja toimialajohtaja, kun saatava on syntynyt vähintään kahden palvelukokonaisuuden toiminnassa.

Samalla kaupunginhallituksen johtamisen jaosto päätti, että talous- ja suunnittelupalvelujen asiakasmaksupäällikkö päättää käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä terveydenhuollon palvelusta perittävän maksun osalta vapautuksen myöntämisestä.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Karri Välimäki, johtava lakimies, puhelin: 310 43970
karri.valimaki(a)hel.fi

13.02.2018

Asia/14

Salassa pidettävä

JulkL 24 § 1 mom 25 k.

---

§ 40

Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 25 k.)

13.02.2018

Asia/15

Salassa pidettävä

JulkL 24 § 1 mom 25 k.

---

§ 41

Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 25 k.)

§ 42

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen seuraavien viranomaisten alla mainittuina päivinä tekemiä päätöksiä:

Perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja 30.1.2018

5 § Päätös tukiperhetoiminnan hankinnasta

6 § Perhe- ja sosiaalipalvelut -palvelukokonaisuuden henkilöstötoimikunnan asettaminen 1.2.2018 lukien

Perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja 31.1.2018

7 § Sijaishuoltopaikan suorahankinta, Merikratos/Aapeluskodit

8 § Sijaishuoltopaikan suorahankinta, Merikratos/Aapeluskodit

9 § Sijaishuoltopaikan suorahankinta, Perhekoti Talisman

Perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja 7.2.2018

10 § Sijaishuoltopaikan suorahankinta, Nuorten Vanamo Vihti

11 § Sijaishuoltopaikan suorahankinta, Merikratos/Aapeluskodit

Terveys- ja päihdepalvelujen johtaja 1.2.2018

7 § Vaatimus asiakasmaksujen perintäprosessin keskeyttämisestä

Terveys- ja päihdepalvelujen johtaja 5.2.2018

8 § Psykiatria- ja päihdepalvelujen yksiköiden lyhytaikaiset sulkemiset

Tietohallintopäällikkö 2.2.2018

7 § Effica yksilö- ja perhehuolto (YPH) sovelluksen käyttöpalvelun jatkaminen 2019-2020

Tietohallintopäällikkö 8.2.2018

13.02.2018

Asia/16

---

8 § Asiakas- ja potilastietojärjestelmien migraatioiden esiselvitys, YPH-Effica, hankinta

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Soili Korhonen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 50517
soili.korhonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Soili Korhonen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 50517
soili.korhonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 43

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen seuraavia sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtajan tekemiä päätöksiä:

Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja 29.1.2018

13 § Sosiaali- ja terveystoimiala, perhehoitajille vuokrattavien asuntojen vuokrat 1.5.2018 alkaen

Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja 31.1.2018

14 § Työmatkojen korvaaminen liikennehenkilöstön työnseisauksen aikana 2.2.2018

15 § Kaupunginsairaalan johtajalääkärin viran nimikkeen muuttaminen sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalveluissa

Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja 5.2.2018

16 § Sosiaali- ja terveystoimialan henkilöstötoimikunnan kokoonpano 1.1.2018 lukien

Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja 9.2.2018

18 § Päätös instrumenttien hankinnasta

Käsittely

Esteelliset: sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja Juha Jolkkonen

Esittelijä

vs. sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Tiina Mäki

Lisätiedot

Soili Korhonen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 50517
soili.korhonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

13.02.2018

Asia/17

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

hallintojohtaja
Tiina Mäki

Lisätiedot

Soili Korhonen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 50517
soili.korhonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

13.02.2018

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 36, 37, 42 ja 43 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

2

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 34, 38 ja 39 §:t.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä,

13.02.2018

joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunta.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

3

VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 35, 40 ja 41 §:t.

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

Postiosoite
PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite
Toinen linja 4 A
Helsinki 53
www.hel.fi/sote

Puhelin
+358 9 310 5015
Faksi
+358 9 310 42504

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI1880001200052430
Alvno
FI02012566

13.02.2018

Päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksella vain se, joka on tehnyt alkuperäistä päätöstä koskevan oikaisuvaatimuksen.

Mikäli alkuperäinen päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa tähän päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksella myös

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi-saannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettamisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettamisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen.

Valitusviranomainen

Kunnallisvalitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

13.02.2018

Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeus perii muutoksenhakuasian käsittelystä 250 euron oikeudenkäyntimaksun. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä.

13.02.2018

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

13.02.2018

Sosiaali- ja terveyslautakunta

Sanna Vesikansa
puheenjohtaja

Soili Korhonen
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Leo Bergman

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 21.02.2018.